

Tečaj XXXV.

Srpanj i kolovoz 1911.

Broj 7. i 8.

Šumarski list.

Organ

hrv.-slav. šumarskoga društva

Izдаје
Hrvatsko-slavonsko
šumarsko društvo.

Uređuje
ANTE KERN.

Izlazi svaki mjesec

ZAGREB 1911.

Naklada hrv.-slav. šumarskoga društva.

Objava.

Praktična geodesija ili zemljomjerstvo sa 323 slike i 1 tabelom konvencionalnih oznaka, od Fr. pl. Kružića. Cijena je 3 K. Naručbe prima pisac knjige. Od čistog prihoda je 10% namjenjeno družbi sv. Ćirila i Metoda.

Ing. F. pl. **Kružić**, profesor u m.
Zagreb, Zrinjski trg 2. II.

Kr. kotarska oblast u Pakracu dne 25. svibnja 1911.

Broj: 6503/1911.

Predmet: Španovica z. z. dražba hrastovih stabala

Oglas dražbe stabala.

Na temelju naredbe kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 3 srpnja 1910. broj 36.391./1910. raspisuje se ovim dražba 2018 hrastovih stabala z. z. Španovica, procjenjenih na 17.073 K 62 fil.

Dražba će se obaviti dne 1. kolovoza t. g. u 10 sati prije podne u uredu potpisane oblasti i to isključivo putem pismenih ponuda. Oni koji u zastupanju drugoga žele dražbovati, dužni su se iskazati legalizovanom punomoći. Punudi ima biti priklopljena žaoština. Dražbeni uvjeti mogu se četvrtkom i nedeljom doznati kod šumarskog izvjestitelja i potpisane oblasti.

Kr. kotarski predstojnik.

Broj 81—1911

Natječaj.

Ovim se raspisuje natječaj za popunjene jubilarnog štipendija hrvat.-slavon. šumarskoga društva, za polazak šumarske akademije na kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu, u iznosu od godišnjih 600 K. (šest stotina kruna) i 80 K. (osamdeset kruna) za ekskurzije, učila i dr.

Pravo na taj štipendij imaju samo sinovi članova hrvat.-slavon. šumarskoga društva.

Molbenice obložene sa krstnim listom, svjedočbom zrelosti gimnazije, realke ili realne gimnazije, te liečničkom svjedočbom o podpunoj tjelesnoj sposobnosti molitelja za šumarsku službu, imaju se najkasnije do 8. kolovoza t. g. podnjeti podpisom predsjedničtvu (Zagreb, Šumarski dom.)

U Zagrebu, dne 17. lipnja 1911.

Predsjedništvo hrvat.-slavon. šumarskoga društva.

BROJ 7. i 8. U ZAGREBU, 1. SRPNJA 1911. GOD. XXXV.

ŠUMARSKI LIST

Pretplata za nečlanove K 12 na godinu. — Članovi Šumar društva dobivaju list bezplatno. — Članarina iznasa za utemeljitelja K 200. — Za članove podupirajuće K 20. — Za redovite članove I. razreda K 10 i 2 K pristupnine. — Za lugarsko osoblje K 2 i 1 K pristupnine i za »Šum. liste« K 4 u ime pretplate. — »Lugarski viestnik« dobivaju članovi lugari badava. Pojedini broj »Šum lista« stoji 1 K. Članarinu i pretplatu na list prima predsjedništvo društva.

Uvrstbina za oglase: za 1 stranicu 16 K; za pol stranice 9 K; za trećinu stranice 7 K; četvrt stranice 6 K. — Kod višekratnog uvrštenja primjereni popust.

Križevačka imovna općina u slovu i broju.

(Socijalno-ekonomska monografija.)

Piše B.

(Nastavak).

Sve ostale šume imovne općine križevačke po najnovijem cieniku i razredanju šuma, spadaju u prvi razred mjesne vrijednosti.

Po §. 44. naputka C. od godine 1881. ovaj cjenik rabi se kao prodajni a i za zaračunavanje prijavnica šumskeih šteta.

* * *

Šumske cjenici baza su, po kojoj dolazimo do glavnog novčanog prihoda imovne općine križevačke i to utrškom drvnog užitka na veleprodajama, malim dražbama, te prodajom na šumske doznačnice uz potpunu i sniženu pristojbu.

Obrazloženjem procjenbenog, bolje uređajnog elaborata imovne općine križevačke kako ćemo to na drugom mjestu istaći, imade se za pokriće proračuna (troškova uprave, javnih daća, gojitbe šuma i t. d.) namaći potrebni novac javnim dražbenim prodajama za sječu dozrelih hrastovih stabala.

Od godine 1889. do 1899. prodano je t. z. veleprodajama trgovcima, koji eksplotiraju hrastovinu 30.961 hrastovo stablo, procijenjeno na 751.067 forinti 49 novčića, za ukupnu dostašnu svotu od 902.991 forint 74 novčića.

Slijedeća pak skrižaljka pokazati će nam veleprodaje od godine 1901. do godine 1909.

Godina	š u m a	Broj hrastova	Procjena u krunama	Dostalna svota u krunama
1901.	Jasik	1816	147.957·42	172.777·00
	Martinska	450	15.377·87	18.747·00
	Crni Lug	288	14.139·12	16.501·00
	Veliki Pjesak	238	7.979·45	8.007·00
	Veliki Jantak	630	41.127·78	45.700·00
1902.	Čazmanski Lug (Mali Jantak)	269	23.655·02	28.617·00
	Ravni Lug	242	12.311·86	15.803·00
	Lug	140	8.163·86	9.023·00
	Šikava (Krš)	417	18.162·92	19.989·00
	Međuvode	720	41.918·70	44.014·00
1903.	Kosturač	585	"	18.250·00
	Žutica	3502	"	257.665·00
	Bukovac	453	"	28.500·00
1904.	Glogovnica	562	60.987·48	72.650·00
1905.	Tuk – Velika	920	100.348·92	126.837·00
	Žutica – Carovbok	1040	75.875·24	135.174·00
	Marča – Pjesak	1110	51.652·56	57.750·00
	Veliki Jantak	763	72.987·91	123.795·00
	Lužec	111	7.721·48	8.590·00
1906.	Grabik	2131	125.578·85	127.778·00
	Ruščik	1061	63.762·91	65.962·00
	Trupinski Gaj	1058	65.809·68	67.500·00
1907.	Čazmanski Lug (Mali Jantak)	1612	316.460·00	316.701·00
1908.	Crni Lug	410	52.085·00	55.709·00
1909.	Lešće	1122	107.439·00	90.910·00
	Ravni Lug	1055	139.116·00	193.870·00
	Pjesak	1050	57.041·00	68.650·00

Slijedeći uvjeti pokazuju način same prodaje i dražbe stabala kod imovne općine križevačke.

Križevačka imovna općina prodaje putem pismenih ponuda javnom dražbom dana u dražbenom oglasu od broj iskazana hrastova stabla uz slijedeće uvjete:

A. Općeniti uvjeti.

1. Isklična cijena na prodaju dolazećih sjećina jest procjenbena, u dražbenom oglasu označena cijena.

2. Pismene ponude, vlastoručno potpisane i propisno biljegovane, imadu sadržavati: Stavku dražbenog oglasa, ime šume na koju glase; zatim brojevima i slovima točno izraženu ponuđenu svotu. Ponudi mora priležati žaobina u 10% iznosu ponuđene svote u gotovom novcu ili vrijednostnim papirima, kojim je u Hrvatskoj i Slavoniji priznata pupilarna sigurnost, koji papiri ali se primaju sa 5% ispod burzovne vrijednosti. Na omotu ponude imade izrično napisano stajati: »Ponuda za prodaju hrastovih stabala kod križevačke imovne općine dana . . . Tako sastavljene i žaobinom obložene ponude primaju se u urudžbenom zapisniku šumsko-gospodarstvenog ureda do dok se na usmene i brzjavne ili kasnije stigle ponude kao i ponude manjkavo obložene nikakav obzir ne uzima

3. Dana otvara dražbeno povjerenstvo stigle pismene ponude. Dražbeno povjerenstvo pridržaje si pravo prihvati bez obzira na visinu ponuđene svote onu ponudu, koja mu bilo s kojeg razloga najbolje konvenirala bude. Kod jednakih ponuda pridržaje si dražbeno povjerenstvo pravo, prednost dati jednoj ili drugoj ponudi, ili dražbeni predmet iznove dražbovati i u tu svrhu novu dražbu raspisati.

4. Nakon obavljenе ponudbene rasprave vraća se nedostalcem položena žaobina, dok žaobina dostača u blagajni šumsko-gospodarstvenog ureda ostaje.

5. Nudioca veže njegova ponuda od časa, kada ju kod gospodarstvenog ureda predao, pa poslije uslijedile predaje ponude nije nudioc vlastan od iste odustati

6. Za imovnu općinu križevačku nastaje prema dostalcu pravna obvezatnost istom od dana, kada kr. zem. vlada dražbeni čin odobri. Do dana odobrenja dražbe odriču se obje stranke rokova predviđenih u § 862. op. gr. zakona glede prihvata ponude.

7. O uslijedilom odobrenju dražbe imade se dostalac odma pismeno po šumsko-gospodarstvenom uredu obavijestiti, nakon koje obavijesti imade kupac u roku od 14 dana u blagajnu imovne općine križevačke uplatiti biljegovinu za dražbeni zapisnik i uvjete

8. Nakon odobrenja dražbe smatra se položena žabina kao jamčevina koja ostaje u blagajni imovne općine križevačke u polozima pohranjena, dok nadležna kot šumarija uredovno ne potvrdi, da je svim uvjetima kupoprodaje udovoljeno i dok se uredovno ne ustanovi, da je kupac na njega otpadajuću pristojbu kod kr. poreznog ureda podmirio, nakon česa se jamčevina dostalcu vraća U gotovom položena jamčevina može se na zamolbu kupčevu u njegovu korist, no na njegovu pogibelj, kod kojeg sigurnog novčanog zavoda uložiti, u kojem slučaju se ali uložnica u blagajnu imovne općine križevačke pohranjuje.

9. Kupovninu imade kupac uplatiti cijelu i na jedan put u blagajnu imovne općine križevačke, ili kod onog novčanog zavoda, kojeg mu šumsko-gospodarstveni ured naznači, najkašnje 30 dana nakon primljene obavijesti o uslijedilom potvrđenju dražbe. Kupac dužan je prigodom plaćanja kupovnine u blagajnu imovne općine uplatiti 0·2% od dostaune svote kao doprinos „Zakladi za uzgoj djece šumarskih činovnika“ prema narredi kr. zemaljske vlade od 12. travnja 1902. broj 1285. Neudovolji li kupac ovoj obvezi, to imade po izminuću ustanovljenog jednomjesečnog platežnog roka do dana uplate imovnoj općini križevačkoj platiti 6% u ime zateznih kamata.

10. Uplaćenu kupovninu i uzgojni doprinos potvrđuje kupcu šumsko-gospodarstveni ured imovne općine križevačke izdanjem doznačnice, na temelju koje preduzima upravitelj šumarije u prisutnosti srijeskog lugara doznaku kupljenih hrastovih stabala. Kupac dužan je nakon izdanja šumske doznačnice u roku od 14 dana kupljena stabla u šumi preuzeti Doznaci hrastova, koja se stablimično obilježenjem doznačnim čekićem na žili obavlja, imade kupac osobno prisustvovati, ili se ima kod toga uredovanja po svom punomoćniku zastupati dati.

11. Imovna općina križevačka jamči kupcu jedino za prodani potpuni broj stabala, dok ne jamči za kolikoču i kakvoču procjenjene drvne gromade, pa se obje stranke svojevoljno odriču pobijati kupoprodaju radi prikrate ispod polovice vrijednosti polag § 934. 935. opć. gr. zakona.

12. Doznakom i time uslijedilom predajom kupljenih stabala prelazi jamstvo i svaka pogibelj na kupca. Za stabla, koja bi prije doznake u točki 10. ovih uvjeta propisanoj, iz šume ukradena bila, isplaćuje imovna općina kupcu odštetu prema jediničnim cijenama i procjeni naznačenoj u procjenbenom elaboratu.

Za stablo, ukradenoiza 14 dana nakon uplate kupovnine, ne jamči imovna općina križevačka kupcu za nikakovu naknadu niti u slučaju, da stablimična doznačka, odnosno predaja stabala obavljena nije, no ako se kradljivac dotičnog stabla otkrije, pripada po kaznenim oblastima dosuđena odšteta kupcu.

13. Prije obavljene propisne doznake doznačnim čekićem po organu imovne općine, ne smije kupac nijedno po njemu kupljeno stablo posjeći. U slučaju, da bi kupčevi radnici, sa ili bez njegovog znanja, protiv ove zabrane uzradili, dužan je kupac za svako oborenog a nedoznačeno, po njemu ali kupljeno stablo, platiti globu od 20 kruna.

14. Za neprodana stabla nalazeća se u ili izvan prodane sjećine, koja bi radnici kupčevi hotimice ili nehotice iz neopreznosti oborili ili oštetili, imade kupac imovnoj općini križevačkoj platiti odštetu na sljedeći način:

a) Ako radnici kupčevi posjeku njemu nepripadajuće i nedoznačeno stablo, to je kupac dužan za takovo stablo platiti odštetu prema premjerbom ustanovljenoj procjeni u iznosu dvostrukne tarifalne cijene najboljeg u cjeniku imovne općine križevačke naznačenog sortimenta tehničkog drva dotične vrsti.

b) Ako kupljeno stablo pri obaranju padne na neprodano stablo, te ga ošteti ili na njemu ostane viseći, da se potonje također oboriti mora, to je kupac dužan za takovo oštećeno ili oborenog a njemu neprodano stablo, platiti odštetu prema pre-

mjerbom ustanovljenoj procjeni u iznosu jednostrukе tarifalne cijene, najboljeg u cjeniku imovne općine križevačke naznačenog sortimenta tehničkog drva dotične vrsti.

15. Za kolibe, držala, kline itd. potrebno drvo, u koliko ga imovna općina u svojim bližnjim sjećinama i proredama ima, dužna je nadležna kotarska šumarija kupcu doznačiti nakon uplate potpune šumske pristojbe.

Bez dozname posjećeno te vrsti drvo dužan je kupac imovnoj općini kao štetu polag prijavnice platiti.

16. Radnici kupčevi imadu naročito kod obaranja paziti, da ne oštete doznačni biljeg na predanom stablu, a dogodi li se, da radnici obaranjem ili inače taj biljeg oštete, imadu o tom obavijestiti odma srijeskog lugara, da isti propisno svojoj pretpostavljenoj šumariji prijavu učiniti može.

17. Svi dijelovi prodanih hrastovih stabala, koji su nespobni za tvorivo i građu, vlasništvo su imovne općine križevačke.

Da ne nastanu dvojbe, koji dijelovi kupljenih stabala pripadaju kupcu, a koji imovnoj općini, određuje se naposeb sljeće :

Kupac smije od kupljenih stabala izrađivati samo deblo i ogranke, koji mjere preko 25 cm. promjera, dok ne smije izradivati i u svoju korist upotrijebiti ove sortimente :

- a) gorivo i gule za tvornicu tanina ;
- b) kocke za taracanje cesta i ulica ;
- c) kolce za vinograd, zatim stupce i bilo kakav materijal za ogradivanje .
- d) dužice buradi za suhe šljive i pekmez ;
- e) žbice i naplatke ;
- f) konačno bilo kakove proizvode iz stupova i grana tanjih od 25 cm.

Uradi li kupac protiv ove zabrane, dužan je imovnoj općini križevačkoj za svaki nepovlasno ili protupropisno izrađeni dio stabla, platiti odštetu od 20 kruna po kubičnom metru upotrijebljenog surovog oblog drva.

18. Nakon obavljene izradbe tehničkog drva, dužan je kupac sve preostale ovrške i otpatke izraditi i složiti u složaje sadržavajuće najviše 5 prostornih metara gorivog drva sa nadmjerom od 10 cm.

Kupac obvezan je do dana od svih u sjećnoj periodi posjećenih stabala svekoliko ogrijevno drvo na opisani način izraditi i složeno kotarskoj šumariji predati, bez svakog prava na sniženje kupovnine.

Za izradbu i slaganje ogrijevnog drva naknaduje imovna općina kupcu po prostornom metru, nakon što je to po kotarskoj šumariji preuzeto i na preuzetu količinu potvrda izdana. Ne udovolji li kupac ovoj obvezi, može imovna općina križevačka preostale njoj pripadajuće dijelove stabala o trošku kupčevu na gorivo drvo, makar i uz višu cijenu, izraditi dati.

Imovnoj općini prosto стоји у сјечини стојеће, израђено или неizrađeno njezino drvo poslije dana prodavati ili svojim pravoužitnicima razdijeliti makar у тој сјечини стјала neizvežena cijela stabla ili izrađena roba kupčeva, kraj čega neodgovara za eventualnu štetu, koja bi time kupcu krađom njegovih proizvoda nastala.

19. Radnici i namještenici trgovca mogu у svojim količinama za grijanje i kuhanje у šumi upotrijebiti od kupljenih stabala granjevinu ispod 10 cm. debljine, zatim trešće i otkolke, dok im je za loženje na mjestu izradbe dozvoljeno samo u slučaju velike zime upotrijebljivati sitno trešće i suhu natrulu granjevinu, a ne smiju paliti otkolke dobivene kod izradbe duga i frišku preko 10 cm debelu granjevinu.

Za svaki nedozvoljeno popaljeni prostorni metar ogrijevnog drva dužan je kupac imovnoj općini platiti 4 krune.

Bez naročite dozvole gospodarstvenog ureda, zabranjeno je kupcu od kupljenih stabala bilo kakove vrsti izrađenu robu ili drvo na malo prodavati, a učini li to, imade imovnoj općini križevačkoj platiti за svaki nepovlasno prodani kubični metar surovog drva globu od 20 kruna.

20. Kupac dužan je preuzeti sva по njemu kupljena stabla koja bi prije doznake vjetrom oborenata bila, као и она stabla,

koja su u svrhu procjene porušena. Nadalje je kupac obvezan sva po njemu kupljena i doznačena mu stabla oboriti, makar ih i ne mogao izraditi u svoje svrhe.

Ne udovolji li kupac ovoj obvezi, slobodno je imovnoj općini preostala neoborena stabla o trošku kupčevu oboriti dati.

21. Rok izradbe i izvoza kupljenih stabala ustanovljen je pod točkom 1. posebnih uvjeta.

Preko ovim uvjetima ustanovljenog roka, dozvoliti će se izradba i izvoz po gospodarstvenom odboru imovne općine križevačke, samo na opravdanu 1 mjesec dana prije izminuća tog roka podnešenu molbu kupca uz obvezu potonjeg, da u produljenom roku izradbom i izvozom na naraštaju počinjenu štetu naknadi sa 30 kruna po katastralnoj rali (1600□^o). Istu odštetu imade kupac imovnoj općini platiti za naraštaj uništen požarom, koji je nastao iz neopreznosti trgovčevih radnika ili vozara.

U koliko molbu kupčevu za produljenje izradbenog, odnosno izvoznog roka gospodarstveni odbor uvažio nebi, prosto stoji kupcu prizvati se na kr. zemaljsku vladu, koja u stvari konačno odlučuje — a kojoj odluci se kupac bezuvjetno pokoravati ima.

22. Kupcu je zabranjeno iz sjećine trupce (Rundhölzer), balvane i inu robu smicanjem iznašati, a u koliko bi proti toj zabrani uzradio, imade u ime odštete i globe za oštećenu na taj način šumsku površinu, bilo ili ne bilo na istoj naraštaja, platiti 60 kruna po katastralnoj rali.

23. Za vrijeme izradbe i izvoza kupljenih stabala nije dozvoljeno kirijašem i radnicima kupčevim marvu u sjećini pasti, niti marvu raspregnutu puštati, pa je kupac dužan svu takovim nepovlasnim ugonom marve na naraštaju počinjenu štetu, po propisima § 9. priloga D. šumskog zakona zaračunatu, imovnoj općini križevačkoj naknaditi.

24. U pogledu slaganja izrađenog drva, uporabe puteva, kao i u pogledu izvršenja svih šumsko-gospodarstvenih propisa, imade se kupac bezuvjetno pokoravati odredbama nadležne kotarske šumarije, pa je obvezan u tom pogledu poučiti svoje rad-

nike, a naposeb svoje nadzorne organe. Naročito je dužan kupac sve izradbom i izvozom zamuljene ili zabrtvene međašne i odvodne jarke i te naravne vodotoke očistiti i nabacano tamo granje klade, trešće i t. d. odstraniti prije, nego uslijedi primopredaja sjećine u točki 26. propisana.

Ne udovolji li kupac potonjoj obvezi prije primopredaje sjećine, a niti u dalnjem roku od 14 dana, vlasna je imovna općina na teret kupčev propisano čišćenje obaviti, dok prouzročeni trošak nosi kupac.

25. Sav trošak oko pravljenja i popravka izvoznih puteva, mostova i inih naprava skopčanih sa izvažanjem kupljenih šumskih proizvoda u i izvan imovinske šume, imade nositi kupac.

26. Čim kupac kupljena stabla izradi i izveze i o tom nadležnu kotarsku šumariju obavijesti, dužan je sjećinu na poziv šumarije prema propisima naredbe kr. zemaljske vlade od 4. veljače 1892 broj 57.841 predati.

27. Sve, kod doznake kupljenih stabala, zatim kod predavanja sjećine potrebne radnike, ima kupac o svom trošku dobaviti.

28. Ako više osoba koji šumski objekt u zajednici dostanu, obvezani su ovim uvjetima zajednički, te na ispunjenje istih jedan za sve i svi za jednoga jamče. Za obavljanje posala, a napose za primanje naloga, poziva i obavijesti i t. d. ima zajednica jednog punomoćnika imovnoj općini križevačkoj naznačiti, pa dostave na ruke istoga vrijede za sve ostale.

29. Sve iz ovog ugovora proizlazeće dužnosti i prava prelaze i na naslijednike kupčeve, no za slučaj da kupac umre, padne pod stečaj, ili mu inače bude oduzeto pravo slobodnog raspolaganja s njegovom imovinom, pristoji imovnoj općini križevačkoj pravo, kupoprodajni ugovor bud sa njegovim naslijednicima, odnosno sa upraviteljem stečajnine ili skrbnikom nastoviti, bud pako taj ugovor u neispunjrenom još dielu, bez svakog sudbenog postupka, razriješenim proglašiti.

30. Kupac se obvezuje, nakon potvrde dražbenog čina po kr. zemaljskoj vladu biljegovne pristojbe od dostaune svote kod poreznog ureda u Bjelovaru platiti.

Neudovolji li toj obvezi kupac, slobodno je imovnoj općini križevačkoj pridržati jamčevinu njegovu dotle, dok ne plati rečene pristojbe, odnosno dok ne privoli, da se iste uplate po imovnoj općini križevčkoj iz kupčeve jamčevine.

31. Sve napred pod točkama 13 do 23. navedene globe, odštete i pristojbe plative su za 14 dana, kada platežni nalog kupcu ili njegovom punomoćniku dostavljen bude.

Ako kupac u tom roku zahtjevani iznos ne podmiri, vlasna je imovna općina križevačka namiriti se bez posredovanja suda iz položene jamčevine, te u tu svrhu potrebiti broj jamčevnih papira unovčiti kojim god načinom, dok je time umanjenu jamčevinu kupac dužan u dalnjem 14 dnevnom roku do potpunog iznosa nadopuniti. Neudovolji li kupac u ovoj točki sadržanoj obvezi, nastupaju radi toga prekršaja ugovora za imovnu općinu prava previdena u točki 32.

32. Ako kupac nebi kupovninu poslije jednomjesečnog u točki 9. naznačenog platežnog roka, u dalnjem roku od 3 mjeseca sa 6°/º zateznim kamatima uplatio, vlasna je imovna općina križevačka jamčevinu propalom proglašiti i ugovor razriješenim smatrati, ili kupca putem pravde na ispunjenje preuzetih obveza ovih uvjeta prisiliti.

Poslije u točki 20. općenitih, odnosno točki 1. posebnih uvjeta ugovorenih rokova, neizrađeno ili neizveženo u šumi se nalazeće drvo i roba kupca, propada bezuslovno u korist imovne općine križevačke, koja može s njom po volji raspolagati, a da nije dužna ništa od kupovnine vratiti, niti kakovu za to odštetu dati.

33. Ne udovolji li kupac ma kojoj ustanovi ovih uvjeta, pridržaje si imovna općina križevačka pravo bez svakog sudbenog postupka ugovor razriješiti, dok ugovorolomni kupac imovnoj općini jamči za eventualno prouzročenu joj time štetu, u prvom redu položenom jamčevinom, zatim svim ostalim svojim gibivim i negibivim imetkom.

Položena jamčevina propada u korist imovne općine križevačke i u onom slučaju, ako za potonju iz neispunjerenja ugovora nikakova šteta nastala nebi.

34. U slučaju kakove parbe, koja bi se iz ovog ugovora (uvjeta) između kupca i imovne općine križevačke poroditi mogla, podvrgavaju se obje stranke svojevoljno sudbenosti po naravi predmeta nadležnom суду, koji imade svoje sjedište u gradu Bjelovaru.

35. Ovi uvjeti zastupaju mjesto posebnog ugovora, a kao sastavne dijelove istih označuju stranke sporazumno priloženi im dražbeni spis od i izkaz procjene dražbovanog šumskog predela, sastavljen po šumsko-gospodarstvenom uredi imovne općine križevačke.

B. Posebni uvjeti.

U posebne uvjete dolazi rok za izradbu i izvoz, a dolaze i posebni uvjeti, koji se mijenjaju pojedine godine za svaku jedinu šumu prema potrebi.

* * *

Osim na veleprodajama, unišlo je u prihod novčani imovne općine križevačke na malim dražbama prodajom hrastova stablomice i na doznačnice, koli uz potpunu, toli sniženu cijenu:

G.	1890.	svota od	20534.26	K;	g.	1891.	svota od	8663.23	K
»	1892.	»	10878.46	»	»	1893.	»	6474.84	»
»	1894.	»	10259.46	»	»	1895.	»	10607.64	»
»	1896.	»	11030.86	»	»	1897.	»	11217.22	»
»	1898	»	9826.36	»	»	1899.	»	23210.12	»
»	1900.	»	27207.96	»	»	1901.	»	11785.29	»
»	1902.	»	27016.83	»	,	1903.	»	31015.82	»
»	1904.	»	39996.91	»	»	1905.	»	32623.37	»
»	1906.	»	59413.97	»	»	1907.	»	54351.88	»
»	1908.	»	98568.05	»	»	1909.	»	55518.70	»

Osim ovih prodaja, prodana su što dražbom, što na doznačnice, porušena po nepoznatom pojedina stabla bez razlike vrsti, te prema uporabivosti, bud za gorivo, bud za građu sposobna, kao što i zaplijenjeno drvo, te je imovna općina križevačka od toga imala sljedeće utrške:

G 1890.	svotu od	5383.42 K;	G. 1891.	svotu od	8272.08 K
» 1892.	»	6034.18	»	1813.	»
» 1894.	»	4442.10	»	1895.	»
» 1896.	»	12239.40	»	1897.	»
» 1898.	»	10352.90	»	1899.	»
» 1900.	»	4341.84	»	1901.	»
» 1902.	»	4941.05	»	1903.	»
» 1904.	»	4731.24	»	1905.	»
» 1906.	»	5248.43	»	1907.	»
» 1908.	»	7237.43	»	1909.	»

Do godine 1905. redoviti je bio prihod imovne općine križevačke također i paša i žirovina, dok nije to pravo pravoužitnicima, kako no napred spomenusmo, dano badava — tako da ovi svu svoju marvu i ino blago mogu pasti, košto i svinje u žirovinu tjerati bez obzirce na veličinu selišta bezplatno, dok nepravoužitnici plaćaju pristojbu po cjeniku. Usljed toga od godine 1905. taj se je prihod u velike snizio, kako ćemo videti iz slijedećih brojeva:

Godine	Prihod paše u krunama	Prihod žirovine u krunama
1890.	12153.60	—
1891.	13251.80	1555.00
1892.	12270.20	22749.00
1893.	13877.00	847.00
1894.	13241.00	21281.48
1895.	12502.00	9284.76
1896.	10747.00	1373.00
1897.	8063.86	6667.10
1898.	8402.34	4909.00
1899.	9613.10	5276.00
1900.	9320.00	5647.00
1901.	10308.10	786.20
1902.	10575.00	6845.00
1903.	9880.60	3989.00
1904.	9412.00	1658.00
1905.	958.00	10.00
1906.	755.90	—

Godine	Prihod paše u krunama	Prihod žirovine u krunama
1907.	1071·60	123·00
1908.	476·70	318·00
1909.	1354·20	16·00

Prema svotama unišlim za žirenje krmadi, razabire se množina žirenja, a po tome i godine, u kojim je do 1905. žir urodio.

Imovna općina daje u zakup prosjeke u branjevinama za košnju trave, a tako i pojedine čistine, kaošto i u novije vrijeme sječine na par godina, da se tlo priredi za buduću kulturu hrasta. Osim toga daje u zakup svoja lovišta i ribolove. Na tim zakupima, koji se sad dražbom sad na ini način izdavaju, unišlo je u blagajnu imovne općine križevačke:

G. 1890.	svota od 1070·96 K;	G. 1891.	svota od 1841·38 K
» 1892.	» 1426·68	» 1893.	» 1755·78 »
» 1894.	» 2065·70	» 1895.	» 1624·52 »
» 1896.	» 1433·20	» 1897.	» 719·40 »
» 1898.	» 806·88	» 1899.	» 806·88 »
» 1900.	» 1699·76	» 1901.	» 5351·05 »
» 1902.	» 7233·20	» 1903.	» 3726·92 »
» 1904.	» 4693·72	» 1905.	» 3305·47 »
» 1906.	» 3281·13	» 1907.	» 2555·63 »
» 1908.	» 7057·11	» 1909.	» 8446·44 »

Govoreći o novčanim prihodima imovne općine križevačke, valja nam još i vanredne prihode napomenuti, koji su

1900.	iznašali 30810·15 K;	g. 1901.	iznašali 32505·39 K
1902.	» 32015·01	» 1903.	» 38179·88 »
1904	» 31881·82	» 1905.	» 26248·68 »
1906.	» 173176·04	» 1907.	» 28522·03 »
1908.	» 26059·73	» 1909.	» 44393·55 »

* * *

Od godine 1893. do 1910. t. j. do cjenika od 28. siječnja 1910. opstajao je za imovnu općinu križevačku osim cjenika napred donešenog, još jedan cjenik, po kojem su se zaračunavale šumske štete — pa je bio nazivan kvarnim cjenikom.

Ovaj cjenik nosio je slijedeći sadržaj:

t v o r i v n o d r v o

Bukva, grab, bagrem i divlje voće			Topola, breza, jalša, lipa, vrba i sve druge listače			Omorika, jela i aris			Bor		
I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
81–100 cm. i više	51–80 cm.	izpod 50 cm.	81–100 cm. i više	51–80 cm.	izpod 50 cm.	81–100 cm. i više	51–80 cm.	izpod 50 cm.	80–100 cm. i više	51–80 cm.	izpod 50 cm.
razred bez razlike duljine, a debele od :											
po kubičnom metru u krunama											
7·40	6·60	6·00	7·40	6·60	6·00	16·00	15·20	14·60	12·00	11·00	10·00
6·07	5·20	4·40	6·00	5·20	4·40	15·20	13·00	12·20	11·20	10·20	9·20
4·40	4·00	3·40	4·40	4·00	3·40	12·20	11·60	10·60	10·40	9·40	8·40
3·00	2·80	2·60	3·00	2·80	2·60	10·60	10·00	9·00	9·60	8·60	7·60

Različite sitne vrste tvorivnog drvila:

Obli letve i prutovi za hmelj 4–6 met. dugi, do najviše 8 cm. debeli ua dolnjem kraju	odbruči od:			obli kolci za:		
	hrastovine, kesten stena, breze i ljeske	jasena, brekinje mukinje, graba. i t. d.	plot	vinograd		
bukva, grab, breza javor, jalša, lipa, brijest, jasen topola, vrba i ostale listače	5–6 cm. duljine	2–4 mt. duljine	2 met.	5–6 mt. duljine	3–4 mt. duljine	2 met.
ariš						
bor						
jela i omorika						
cijena po kom. u krun.	cijena po 100 komada u krunama					
0·36 0·20 0·16 0·28 0·20 0·26	18·00	16·00	14·00	16·00	14·00	12·00
0·34 0·18 0·12 0·26 0·18 0·24	16·00	14·00	12·00	14·00	12·00	10·00
0·30 0·16 0·12 0·24 0·16 0·22	14·00	12·10	10·00	12·00	10·00	8·00
2·24 0·14 0·10 0·22 0·14 0·20	12·00	10·00	8·00	10·00	8·00	6·00

u ž i t c i

Cijena drvenastog bilja

P r e d m e t	Cijena		vrst	u dobi		vrsti manje vrijednosti
	K	fil.		izpod 2 g.	2–6 god.	
Kora	mladih hrastova	4	—			
	starih hrastova i omor.	3	20			
	jalše, breze i t. d.	2	40			
nabranog lišća	—	—	40			
stelje	—	40				
mahovine sa drveta	—	40				
" sa zemlje	—	40				
zemlja, treset, sadra, trava, zelenje	—	40	najbolja	4	8	12
rujevina	4	—	srednja	3	7	11
šaša	—	80	lošija	2	6	10
trstika	30 cm prom.)	1		3	9	16
	konja, osla, mazgu	1		2	7	10
	goveda	1		1	2	1
	kozu	2		1	3	4
	svinju	1		1	2	3
	ovcu	—		1	1	1
	gusku	—		20	5	9
	inu perad	—		10	6–10 god.	10
cijene u ime ostete pase u nezarađenih šumskim pre- djeli za:						
Žirovina k postojecoj žirovinskoj pristojbi imase 50% pribiti						

Opazke kvarnom cjeniku:

ad. 1) Kod premjerivanja stabala ne smije se kora odbiti. Izim cijena drva za topničtvo, brodogradnju i cijepkovinu, kao i za sve različite vrsti sitnog tvoriva, koja se ne smiju više od jednostručnog uporabljivati, imadu se još prema okolnostima, povišene cijene po cijeni najbolje vrsti ogrijevnih drva na uplatu zaračunavati.

Kod klada (bordonala) od 8 met. duljine i dalje, ima se pribiti njihovom kubičnom sadržaju 100%, a izpod 8 met. duljine 75%.

Kod vratila a) od 2·1 mt. duljine, ima se pribiti 200%, a od 4·2 met. i preko 270% njihovom kubičnom sadržaju. Kod vesala a) do 5 met. duljine ima se pribiti 270%, a b) preko 5 met. duljine pak 320% k njihovom kubičnom sadržaju.

Kod dužica a) do 80 cm. duljine ima se pribiti 180%.

b) preko 80—90 cm. duljine 200%

c) preko 90—100 cm. duljine 230%

d) preko 100 cm duljine 260% k njihovom kubičnom sadržaju.

ad. 2. Jedan prost. met. čistih cjepanica odgovara 0·74 } s

» » » drva II. razreda » 0·65 } pun.

» » » III. » » 0·55 }

ad. 3. Za obruče dulje od 6 metara ima se 50% navedenih pristojba pribiti.

ad. 4. 1. Cijena glede nepovlasne paše imade se povisiti za polovicu kod šumski predjela zagajenih, a na dvostruko za kulturne bez razlike starosti mladica.

2. Popriječna cijena jedne nadnice jest 1 for. (2 krune), za jedna dvoprežna kola jest 2 for. 50 novč. (5 kr.)

3. U ime odštete za šumska zemljišta, imadu se zaračunavati: za 1□^o I. razreda 3 novčića.

za 1□^o II. razreda 2 novčića.

za 1□^o III. razreda 1 novčić.

Navedene se cijene imadu u slučajevima otegotnih okolnosti, u smislu §. 8. priloga D. šumskog zakona, povisiti.

Oštećena stabla valja napose na uplatu zaračunavati.

4. Kod nepovlaštenog obrađivanja šumskog zemljišta u kulturne svrhe ima se u ime naknade zahtijevati dvostruka uporabna, užitna ili zakupna cijena jednoga □^o hvata pašnjaka od kakvoće, koju je zemljište šumsko prije tog obradjivanja imalo, pretpostavljajući ipak, da to zemljište ostane i nadalje vlastništvom dosadanjega šumovlasnika, kojem pripadaju takodjer i plodine na tako obrađenom zemljištu, ili za iste kod držane dražbe polučeni utržak. U koliko se pako za te plodine prodajom procjenbena vrijednost postići ne bi dala, stoji šumovlastniku na volju, da plodine dotičniku prepusti, a od njega, da traži zato podpunu odštetu.

U Bjelovaru, dne 15. svibnja 1893.

Broj 1175 ex 1892.

Ovaj cjenik za naknade šumskih šteta odobrava se po upravnom odboru županije bjelovarsko-križevačke,

U Bjelovaru 15. svibnja 1893.

Predsjednik i veliki župan

Rubido v. r.

Ovaj cjenik odobren je naredbom kr. zemaljske vlade odjel za unutarnje poslove broj 52681 od 1. prosinca 1893. Za imovnu općinu križevačku.

* * *

Šumske štete zadaju mnogo jada imovnoj općini križevačkog — koli pravoužitnicima, koji ih prave i priznavajući je na raspravama, nerado odštete plaćaju, a ovrhovoditelja nerado vide, — toli i upravi zaračunavanjem prijavnica, provođanjem u upisnike, dosuđene pak svote u propisnike, vodeći o tom vječnu i neprekidnu evidenciju odračunavajući odrade i otplate.

U početku su šumske štete obirala općinska poglavarstva, no pošto se je opazilo, da je bilo i takovih šteta, koje su bile ubrane od seljaka al imovnoj općini križevačkoj nije nikada novac dostavljen, namješteni su ovrhovoditelji kod gospodarstvenog ureda, gdje su se i šumske štete u propisnicima vodile.

Godine 1896. slijedom naredbe vladinog povjerenika za imovnu općinu križevačku broj 519 J. O. od 7 kolovoza 1896. postavljena su četiri ovrhovoditelja za imovnu općinu i to kod kr. kot. oblasti u Bjelovaru, Čazmi i Garešnici, dok je vođenje propisnika prenešeno iz gospodarstvenog ureda na šumarije.

Pošto je ali taj način vođenja propisa šumskih šteta šumarije u velike opterećivao, koje su i onako dosta inim poslom

preopterećene, a skupocjeni aparat četiriju ovrhovoditelja nije polučivao željene cijeli, povučeno je opet vođenje šumskih šteta gospodarstvenom uredu glasom zaključka zastupstva od 3. prosinca 1907. točka 3. odobrenog naredbom kr. zem. vlade broj 73023 ex 1907. od 8. ožujka 1908.

Za utjerivanje šumskih šteta namještena su kod gospodarstvenog ureda dvojica ovrhovoditelja, koji se otale izašilju na ovrhe.

Utjerivanje šumskih šteta, koli je prihod imovne općine, toli je i rashod, a slijedeća skrižaljka pokazat će nam rezultat posljednjih 10 godina:

Š u m s k i h š t e t a		
	rashod	prihod
Godine 1900.	12437·91 K.	50190 01 K.
" 1901.	21858·23 "	46444·51 "
" 1902.	16300·09 "	43970·63 "
" 1903.	10903·21 "	38481·99 "
" 1904.	5706·47 "	24657·08 "
" 1905.	6167·94 "	38524·86 "
" 1906.	6423·87 "	44115·62 "
" 1907.	6549·50 "	42144·36 "
" 1908.	5039·82 "	44165 82 "
" 1909.	4990·64 "	56809·58 "
Koncem godine 1908.	ostalo je dosuđenih šumskih šteta u vrijednosti od	260038·63 krune
	prirast 1909.	64023·15 "
	Ukupno:	324061·78 kruna
Tekom godine 1909.	otplaćeno je u gotovom	41004·32 kruna
	odrađeno:	5805·26 "
	Ukupno	46809·58 kruna

Po tome ostala je dugovina naroda na šumskim štetama kao aktivna tražbina imovne općine križevačke koncem 1909. u iznosu od 277.252·20 kruna.

Godine 1909 iznašao je iznos u knjiženje šumske štete u korist imovne općine križevačke svotu od 66.253·93 krune.

Kako je viđeti narod slabo odraduje šumsku štetu, a i težacima uz odradbu šumskih šteta malo se je pomoći, dok dolaze kasno, a rade polagano. Postupak presuđivanja šumskih šteta i rasprava istih daleko je brža, otkad je i kod političkih vlasti uvedena kaznena odredba. Prema tome su i tiskanice šumsko-štetnih prijavnica prilagođene na slijedeći način:

Imovna općina križevačka.

PRIJAVNICA

**vrhu unutar opisanog prekršaja proti sigurnosti šumskog
vlastništva.**

PRIJAVNICA

broj

lugar. službovnika.

kazn. upisnika šumarije

Križevačka imovina

Šteta počinjena				Šumska šteta tiče se													
dne	doba dana	u šumskom predjelu	razred vrijed- nosti	vrst	nepova- stne paše marve	broj	uporabljivost oblo ili izradjeno	broj	komada	d r v a	promjer	gorivo	I.	II.	III.	drugovrstr. šum. proizvod	
									stabala	duljina mt.	dol. cm.	gor. m ³	kub. sadžaj prost. m.				
Štetočinca																	
ime i pre- zime	kbr.	abitava- lište															
Mjesto gdje je okrivljeni u šteti za- tečen																	
Opazka odnoseća se na prijav- nicu																	
Razpravni zapisnik	Obrana okrivljenog	Izjava prijavitelja, odnosno svje- doka ili vještaka okrivljenog ili tužiteljice	Oznaka onoga, što se uzima dokazanim i čin je dokazano														

čina
 Šumarija br.....
 Čuvanija br.....
 u.....

egu- uce dnosti	Iznos odštete			
	Cjena jedi- nica	jednostavni	povijesni	ukupni
K f.	K f.	K f.	K f.	
škovi				
liene				
voza				
tencije				
Ukupno				

Odšteta obračunata
dne 19
po

Presuda

Privljeni kao ovlaštenik imovne
čine križevačke kriv je prekršaja
ti sigurnosti šumskog vlasti-
vita, te se po §§ šumskog
ona presudjuje na kazan
zatim da plati po-
nutoj imovnoj općini u roku od
dana pod prijetnjom ovrhe:
obračunatu odštetu K fil.
ostupovni trošak K fil.
Ukupno K fil.

dne 19

Broj
Kr. kot. oblast u

Broj

Kaznena odredba.

Proti ovom prijavnicom
okrivljenom određuje se
kazan

Zaplijenjeni predmeti

propadaju u
korist

Okrivljeni dužan je u roku
od 14 dana imovnoj općini
križevačkoj platiti:
obračunatu odštetu u iznosu
od K fil

Datum: 19

Kaznena odredba.

Prema prijavnici br.....
šumarije imovne općine **kri-
ževačke** zatečen je

kbr. iz
pol lug
dne 19
da je

Na temelju ove prijave od-
ređuje ova kr. kot. oblast radi
prekršaja šum. zakona proti

kbr. iz
kazan

i gubitak
radi istog prekršaja oduzetih
predmeta

u korist

Okrivljeni dužan je platiti
imovnoj općini **križevačkoj**
pod prijetnjom ovrhe u roku
od 14 dana u ime odštete
K fil. slovi
K fil.

Okrivljeni može, drži li se
ovom kaznenom odredbom
povrijeđen u roku od 8 dana
iza dostavljenja, proti istoj
kod ove kr. kot. oblasti ust-
meno u zapisnik ili pismeno
dati svoj prigovor navev
sredstva za obranu — Ne
bude li proti ovoj kazn. od-
redbi podnešen pravodobno
prigovor, steći će ista pravnu
snagu te se proti okrivlje-
niku ovršiti.

Kaznena odredba		
odpravljena	dostav- ljena	postala pravo- moćna

Prigovor proti kaznenoj
odredbi stavljen dne:

O pozka:

Kr. kotarska oblast

u dne 19

Kr. kot. predstojnik :

Nakon povedene rasprave, odnosno pravomoćnosti kaznene odredbe, izdaje kr. kotarska oblast presudu slijedećeg sadržaja:

Broj _____
god.

Kr. kot. oblast u

Presuda.

Na prijavnici br. god. šumarije u
pravomočno je presudjen kbr.
iz da plati **imovnoj općini križevačkoj**
odštete K fil.
postupovnog troška K fil.
Ukupno K fil.

o čemu se gospodarstveni ured iste imovne općine obavješćuje.

U dne 19

Kr. kot. predstojnik :

Te presude predstavljaju imovnoj općini kao i sudbene odseude isprave o aktivnim tražbinama.

Većinu šumskega šteta čine pravoužitnici, a za dokaz tome neka nam služi godina 1908., u kojoj je protiv njih podnešeno 9889 prijava, dok su nepravoužitnici prijavljeni tek u 351 slučajeva.

Ma da nepravoužitnici u opsegu imovne općine križevačke ne dobivaju od imovne općine nit ogrijeva, nit grade — čuvaju se štete i naučeni u svom kraju, odakle su došli, štediti sa drvom, ne navaljuju na šume.

Šumske štete radi paše, žirovine i inih užitaka šumskih ređe su od onih na drvo gradevno, a ponajčešće gorivo, jer naš pravoužitnik dok ima, pali dobljeno, a onda hajd u šumu po drvo, tako da možemo reći, da oni sa šumskim štetama godimice predaju šume.

Godine 1874./1875. bilo je 11606 prijava šumskih prekršaja u vrijednosti od 22928 forinti 74 novčića; godina 1880. bilo je 9839 slučajeva u vrijednosti od 23672 forinta 23 novčića; godina 1889. pokazuje 16080 prijava šumskih kvarova u vrijednosti od 41554 forinti 85 novčića.

Godine 1908. bilo je 10240 prijava protiv štetočinaca u šumama imovne općine križevačke sa ukupnom vrijednosti od 55163 krune 53 filira, godine 1909. bilo je ukupno 13181 slučaj šumskih prekršaja u vrijednosti od 85393 krune 11 filira. Po broju prijava reći bi se moglo, da nije šteta manja danas, nego li je bila u početku imovne općine križevačke, ali tome nije tako. Kod ustrojenja imovne općine bilo je tek 34 Ingara, te je pojedinac imao prevelik srijez, a nije se ni otkrivala svaka šteta, već samo ona krupnija, dok se danas čuvanje šuma po redarstvenom osoblju imovne općine vrlo strogo vrši, a srijezovi po upravi kontroliraju često.

Nemalena šteta, koja se čini u šumama imovne općine, većinom po pravoužitnicima, dolazi otale, što narod neima gdje da kupi potrebno drvo koli za grijanje, toli za građu.

Ako nije drva dobio ili kupio od imovne općine, ili iz svoga šumarka dovezo si, ređe može u državnoj šumi kupiti, a to tek oni u okolini državne šume Kolačke — šume Garjevice ili Rastovca, dok inače ne dolazi drvo na prodaju u dohvati seljaka. Naš pak Graničar nije naučan, da bi drvom šedio, već grije dok ga ima, a onda ajde u šumu — ta nije grjehota drvo u imovini posjeći i onako ga malo zapane — riječ je u narodu.

* * *

Godine 1875. uređeno je prema zakonu o lovu od godine 1870. regalno pravo lova imovne općine u svim revirima, koji su površinom svojom nadmašili 200 kat. rali.

Godine 1894. uređena su opet lovišta i izlučena (prema zakonu o lovu od godine 1893.) imovnoj općini križevačkoj u svim šumama, koje su preko 400 kat. rali velike.

Do godine 1891. nije imovna općina vršila regalnoga prava ribolova u vodama Česmi i Glogovnici, ma da je to pravo ope-tovano reklamirala. U posjed ribolova stupila je imovna općina slijedećim zapisnikom :

Sastavljenim na niže navedene dane i na označenim mje-stima.

P r e d m e t .

Povodom molbe gospodarstvenog ureda imovne općine kri-ževačke od 24. srpnja 1890. broj 3886. konstatovano je, da nekoji dijelovi rijeke Česme i potoka Glogovnice, u kojih je visoki financijalni erar vršio pravo ribolova, spadaju po segregacijonalnom operatu o razdiobi krajiških šuma, imovnoj općini križevačkoj i da su u gruntovnici na njezino ime upisani.

Uslijed toga je veleslavno kr. financijsko ravnateljstvo u Varaždinu otpisom svojim od 8. lipnja 1891. broj 21803. odo-brilo izlučenje tih dijelova Česme i Glogovnice iz erarskih za-kupnih objekata od 1. siječnja 1891. i odredilo, da se imovnoj općini križevačkoj sve izlučene čestice na licu mjesta u fizični posjed predadu, no tom primjetbom, da na visoki kr. ug. hrv. financijski erar nepada nikakov teret odštete prema imovnoj općini pro praeterito u pogledu po vis. eraru do 31. prosinca 1890. izvršivanja prava ribolova i rakolova, te hvatanja pija-vica za dijelove, koji se sada izlučuju.

Da se toj odredbi udovolji, uputiše se potpisani punomoć-nici visokog financ. erara i imovne općine križevačke sa svje-docima na lice mjesta predati se imajućih čestica i obaviše primopredaju kako slijedi :

Dne 6. kolovoza 1891. u šumi Komuševački Lug, predao je zastupnik visokog erara zastupniku imovne općine križevačke i uveo ga u posjed fizičnih dijelova Česme upisanih u grunt. uložku broj 42. općine Siščani i ležećih u spoju na zapadnoj medji revira broj 12. Komuševački Lug, a posjedom žiteljstva općine Dubrava na istoku i sastojećih iz čestica :

G. 7. top. broj 42/1446 kat. broj 1537 od 1 rali 1320□ ⁰	
G. 8. , , 43/1446 , , 1538 , 1 , 868 ,	
G. 12. , , 44/1446 , , 1539 , 4 , 370 ,	
G. 6. , , 45/1446 , , 1540 , — , 660 ,	

Ivančan Josip v. r.
kao svjedok.

Franc Babec v. r.
svjedok.

Dne 7. kolovoza 1891.

Nastavljena je primopredaja slijedećim redom:

U poreznoj općini Pobjednik u reviru Siščani broj 12, u šumi Jantak predani su dielovi Česme, kako se nalaze unutar međa šume Mali Jantak od sjevera prema jugu upisani u grunt. ulošku broj 41. općine Siščani i to čestica:

G. 4 top. broj 17/1766 kat. broj 1844 od 33 rali 1466□ ⁰	
G. 4. , , 17a/1766 , , 1845 , 1 , 762 ,	
G. 5. , , 18/1756 , , 1846 , 4 , 76 ,	

Iza toga je isti dan obavljena primopredaja dijelova Čezme ležećih u šumi Veliki Jantak revira broj 22, upisanih u grunt. ul. broj 27. općine Novoselac protežućih se od sjevera prema jugu na zapadnoj strani šume Veliki Jantak, a na istoku livada i pašnjaka sela Dabci, Palančani, Sušnjari i Prnjarovac i to ovim redom:

G. a.) top. broj 98/2506 kat. broj 2669 od 25 rali 1433□ ⁰	
G. a 3) , , 99/2506 , , 2670 , 1 , 1010 ,	
G. a b) , , 100/2506 , , 2671 , 1 , 1236 ,	

Iza toga kanal Glogovnica grunt. ul. broj 34 općine Lipovčani čestice:

G. 1. kat. broj 1492 od 8 rali 797□ ⁰	
G. 2. , , 1492 , 1 , 1534 ,	

Dne 8. kolovoza 1891.

predao je zastupnik visokog financ. erara imovnoj općini križevačkoj u posjed istoj spadajuće gruntnovno vlasništvo dijelova potoka Glogovnice i to:

unešenih u grunt. uložku broj 46 općine Cugovac, sastojeći iz čestica kat. broj 1882 od 3 rali 1560□⁰

„ „ 1883 „ — 77 „

Obe ove čestice nalaze se unutar imovinske šume Lužanjak.
Nadalje čestice ležeće unutar šume Lešće:

kat. broj 935 od — rali 337□⁰

„ „ 936 „ 1 „ 507 „

upisanih u gruntovnom uložku broj 85. općine Tučenik.

Iza ovoga predani su djelovi potoka Glogovnica upisani na imovnu općinu križevačku u grunt. uložku broj 77. općine Cubinac ležeći u imovinskoj šumi Lug te sastojeći iz čestica kat. broj 1475 od 2 rali 655□⁰

„ „ 1476 „ — „ 402 „

„ „ 1477 „ — „ 25 „

„ „ 1478 „ — „ 88 „

i u šumi Lužec čestica kat. broj 1482 od 1376□⁰. Zastupnik imovne općine križevačke preuzeo je sve u ovom zapisniku navedene čestice na licu mjesta u fizični posjed uz oznaku međa, te svojim podpisom potvrđuje njihovo preuzeće.

Pošto rečeni zastupnik neima dalnje punomoći za preuzeće jošte preostalih djelova Česme ležećih u blizini Bjelovara, bude ovaj zapisnik zaključen i potpisani.

Zastupnik visokog
kr. ug. hrv. fin. erara:
Slavan Vrančić v. r.
kr. porezni kontrolor.

Zastupnik imovne
općine križevačke:
Ante Mark v. r.
šum. pristav.

Svjedoci:

Ivan Čanagja v. r. Franjo Šepak v. r.

Nastavljen dne 18 kolovoza 1891. u por. općini Galovac:

Oba potpisana punomoćnika uputiše se iz Bjelovara na lice mjesta u revir broj 18. šumu Dabravina i tu bude imovna općina križevačka uvedena u fizični posjed dijela Česme čestica G. a) top. broj 5/1415, a kat. broj 1497 u površini od 2 rali 962□⁰ upisane u grunt. ul. broj 66 općine Galovac i to u duljini kako se na desnoj obali ove čestice proteže šuma Dabravina.

Iza ovoga uvedena je imovna općina križevačka u fizični posjed dijela Česme, čestice G. a. 1. top. broj 68/1042, a katast. broj 1122 u površini od 5 rali 653□⁰, upisane na rečenu imovnu općinu u grunt. ul. broj 69. opć. Korenovo, a ležeći uz revir Česmu broj 20 na lijevom kraju.

Da je fizična predaja obavljena potvrđuju punomoćnici i svjedoci svojim potpisima, pa pošto je ovime uvodno citiranoj naredbi sasvim udovoljeno, jest zapisnik konačno zaključen i potpisani.

Zastupnik vis. financ.
erara kao predatelj:

Slavan Vrančić v. r.
kr. por. kontrolor.

Zastupnik imovne općine
kao primatelj:

Dionis Sever v. r.
kot. šumar.

Svjedoci:

Jaćim Kosanović v. r. Stanko Maloјčić v. r.

Broj 36083 — 1891.

»Odobrava se«.

Kralj. financ. ravnateljstvo.

Varaždin, 29. listopada 1891.

Ilić v. r.

Slijedom § 4. zakona od 6. travnja 1906. o ribarstvu u slatkim vodama u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji, najavila je imovna općina križevačka kr. zem. vlasti odjelu za unutarnje poslove sve vodotoke njenog gruntovnog vlastništva, kao što i voda u napred donešenom zapisniku, — svoje ovlaštenje i faktični posjed ribolovnoga prava, da se kao takova provede u ribolovni katalog.

Imovna općina od zakupa lova i ribolova imade neki prihod, koga istaknusmo među inim zakupima.

* * *

Premda se u svijetu, a najviše među seljacima govori: ima imovina novaca, tamo je kasa od naših žuljeva i od globljenja ljudi Graničara za šumsku štetu (štaftaksu kako narod veli) glavni je kapital imovne općine križevačke njeni zeleni gajevi i ubavi lugovi — njene šume, šume budućnosti.

Prikazasmo šumske štete, njihovo stanje kao i prihod imovne općine od njih, te možemo mirno reći, da ove niti su osobito velike, kao što nisu ni neznatne, al mora se priznati, da se one ni ne plaćaju po štetočincima u razmjeru kako se godimice počinjaju, a niti ne utjerivaju još uvijek dovoljnom energijom, dok o odradbi ne možemo ni govoriti ona je neznatna.

Nije dakle šumska šteta kapital, koji bi se krio u blagajnicama imovne općine križevačke, već je to zlo, koje narod na vlastitom svom dobru čini što iz nužde, što iz zla, a više puta iz osvete i objesti.

Neotudivi kapital imovne općine križevačke sačinjavaju suvišci, kao i novac, koji se poluči otuđenjem pojedine nekretnine, a i povratom amortizacionog zajma, koji je uz najniži mogući kamatnjak dan pravoužitnicima uz hipotekarnu sigurnost nekretnine.

Neotudiva glavnica imovne općine križevačke je koncem svibnja 1910. iznašala:

Broj komada	Vrst vrijednosnog papira	Iznos u krunama
2	5% založnica priviligrirane banke za Bosnu i Hercegovinu	400 00
5	4½% založnica Hrvatsko-Slavonske hipotekarne banke	130.000·00
1	4% založnica Hrvatsko-Slavonske hipotekarne banke	57.800·00
2	4½% komunalnih zadužnica Hrvatsko-Slavonske hipotekarne banke	1.200·00
1	4% komunalna zadužnica Hrvatsko-Slavonske hipotekarne banke	75.600·00
	Iznos . . .	265.000·00

Broj komada	Vrst vrijednosnog papira	Iznos u krunama
	Prenos . . .	265.000 00
1	4½% Hrvatsko-slavonska regalna obvez- nica	8 400 00
3	4½% Založnice Prve Hrvatske štedione .	9 400 00
2	4% Založnice Prve Hrvatske štedione . .	21.900 00
4	4% Hrvatsko - Slavonske zemljorasteret- nice	24 200 00
4	4% Zajedničke papirnate rente	29.400 00
3	4% Ugarske zemljorasteretnice	108.000 00
25	4% Ugarske krunске rente	170.800 00
225	Temeljnih dionica društva Lonjsko-poljske željeznice Dugoselo—Novska	90.000·00
1500	Temeljnih dionica vicinalne željeznice Kri- ževci—Bjelovar—Virovitica—Barč . . .	300 000·00
1	Uložnica koncem svibnja 1910. Prve hr- vatske štedione	104 025·35
	Ukupno	1,131.125·35

Ti vrijednostni papiri, koji pretstavljaju istaknutu neotu-
divu glavnici, čuvaju se u zemaljskoj blagajni kod kr. zemaljske
vlade u Zagrebu, a tek kamati od te glavnice uživaju se za
pokriće godišnjeg proračuna.

* * *

Kakono jur spomenusmo tekom ove rasprave, imovna općina
dužna je iz svoje narodno-ekonomski i socijalne svrhe, da pod-
upire napredak narodni, a to i čini. Da ne zalazimo preduboko
u prošlost reći ćemo, da je 1890. dan doprinos za osnutak
medicinskog fakulteta na sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu
sa 6000 kruna. Osim toga podani su slijedeći doprinosi:

godine	doprinos imovne općine križevačke							
	za crkve i škole	stipendije	potpore đa- cima sred- njih škola	za nastra- dale ele- mentarnio	uredjenje voda, cesta i puteva	izložbe	za vinogra- darstvo i voćarstvo	doprinos raznim društvinama za plemenitu stoku i konje
	u krunama							
1890.	6.000·00	—		—	2.000·00	—		—
1891.	—	1.270·00			—	—	—	378·00
1892.	8.800·00	698·00		2.000·00	103·30	1.957·23	—	—
1893.	12.000·00	2.110·00		—	474·04	—	—	—
1894.	5.000·00	2.258·10		—	383·52	—	—	—
1895.	4.000·00	2.168·00		718·84	—	1.273·88	7.597·80	608·00
1896.	7.000·00	2.782·00		—	5.120·70	9.642·70	10.850·44	208·00
1897.	2.000·00	2.800·00		—	2.260·00	486·80	—	—
1898.	3.000·00	2.840·00		—	3.847·58	—	11.496·42	—
1899.	—	2.360·00		—	5.886·68	—	6.118·80	908·00
1900.	776·07	986·60		—	22.931·68	2.000·00	—	200·00
1901.	2.000·00	1.065·00		—	12.086·71	—	6.874·55	—
1902.	—	1.140·00		—	6.078·46	—	6.704·16	—
1903.	2.000·00	1.175·00		—	15.380·46	—	7.213·41	—
1904.	2.000·00	1.410·00		—	7.384·15	—	6.484·32	—
1905.	100·00	1.500·00	860·00	—	13.183·03	—	—	35·00
1906.	819·44	1.060·00	470·00	—	7.305·66	—	8.777·24	—
1907.	950·00	1.364·06	1.720·00	—	—	—	7.585·83	—
1908.	741·06	1.380·00	300·00	—	4.308·06	—	4.250·16	—
1909.	2.000·00	1.290·00	907·00	—	4.065·28	—	3.009·10	—

Imovna općina križevačka, daje sinovom pravoužitnika slijedeće stipendije i to:

3 stipendije za učiteljske pripravnike po 300 kruna svaka

1 za pitomce obrtne škole po 400 »

1 za slušatelje sveučilišta u Zagrebu po 300 »

1 za pitomca ratarnice u Križevcima po 300 »

godišnje.

Osim toga podavaju se potpore sinovima pravoužitnika, koji polaze srednje škole.

* * *

Zaključkom zastupstva imovne općine križevačke od 30. listopada 1896. točka 3. odobrenog naredbom kr. zem. vlade broj 66741 ex 905. 19. siječnja 1897. podignuta je u Graberju ciglana, a zaključkom zastupstva od 30. studenoga 1898. točka 2. odobrenog naredbom kr. zem. vlade broj 85946 od 23. siječnja 1898. u Ivanskoj.

Te dvije ciglane proizvadale su na račun imovne općine križevačke ciglu, koja se je prodavala žiteljstvu uz cijenu, koja je tek pokrivala troškove i materijal.

Iz tih ciglana vidamo, da su se rodile druge, ponajpače u Ivanjskoj dvije kružne peći, po čemu je prestala potreba, da imovna općina dalje ciglane uzdržava, dok se je taj obrt dignuo i uz dosta nisku cijenu može seljak opeku u svom dohvatu pribaviti.

Spomenimo, da je imovna općina doprinašala za unapređenje voćarstva, a to na taj način, da je u Čazmi i Plavnicama gajila cijepilnjake i godišnje podavala blizu 10.000 cijepova bezplatno pravoužitnicima. Ložnjaci se još i danas gaje i iz njih izdavaju ključeci.

Kroz petnaest godina, što se je cijepilnjake obrađivalo (od 1894. do 1909.) dovoljno se je na teritoriju imovne općine križevačke plemenitog voća zasadilo, nakon čega su napušteni cijepilnjaci, a zemljište u Plavnicama, koje je upotrebljivano u voćarske svrhe, predano je u zakup Bugarima, ne bi li se njihovim primjerom podiglo povrtljarstvo u našeg graničarskog seljaka.

Zastupstvo imovne općine križevačke u skupštini od 16. listopada godine 1889. zaključkom pod točkom 12. b) dozvolilo je izdavanje pravoužitnicima amortizacionih zajmova uz 5% kamata, te uz uknjiženu sigurnost na nekretnine. Taj zaključak odobren je naredbom kr. zemaljske vlade broj 49.770 od 22. siječnja god. 1890.

Gospodarstveni je pak odbor u sjednici od 17. travnja 1894. zaključkom pod točkom 4. odobrenim naredbom kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove broj 25072 od 14. lipnja 1894. odredio, da se pravoužitnicima izda u smislu gornjeg zaključka zastupstva 50.000 forinti (100.000 kruna).

Uprava imovne općine provela je gornje zaključke, ter je pravoužitnicima podan zajam i to pojedincu u veličini od 200 do 600 kruna. Narod se je okoristio tim zajmom uplaćujući 5% kamata, a 3% otplate glavnice amortizirajući istu u dva

godišnja obroka t. j. 1. siječnja i 1. srpnja svake godine. Njekoji otplaćuju još uvijek gornje iznose, dok imade i takovih, koji su pomogavši se materijalno, otplatili zajam, ili takovih, koji su daljni zajam uzeli kod kojeg novčanog zavoda, a imovnoj općini posuđeni novac vratili. Koncem godine 1909. bilo je zadužnica u nominalnom iznosu od 60.000 kruna sa faktičnom vrijednosti od 23.780 kruna. Dalnjim uplaćivanjem vrijednost pada tako, da će 30. srpnja 1922. i zadnji filir biti povraćen. Iz povraćenih zajmova nabavlaju se vrijednostni papiri, koji sačinjavaju neotuđivu glavnici imovne općine, kako jur spomenusmo.

Sa narodno ekonomskog i socijalnog gledišta institucije imovne općine, kao općeg dobra pravoužitnika, ovi zajmovi imali su veliki udjel u podizanju blagostanja Graničara, pomažući ekonomski napredak pojedinca u seljačkom njegovom gospodarstvu.

Dok na novčani trg dolazi uvijek dovoljno novca što domaćeg, što tuđeg. naš ga narod ipak plaća dosta skupo, te novčani zavodi danomice niču kao gljive iza kiše. Stoga je ekonomска institucija imovne općine kao takova — u socijalnom svom snošaju prema svojim članovima imala, a po našem sudu imade i u napred biti takova, da ona u prvom redu pomogne jeftinim zajmom svoje članove, dakako uz mjere najnižeg dobitka i sigurnost posuđenog novca.

* * *

Obrazloženje prometnog elaborata i gospodarstvene osnove imovne općine križevačke ističe stanje šuma do tada t. j. do godine 1889. na slijedeći način:

»U koliko su mladi hrastici od državne šumske uprave u najboljem stanju imovnoj općini predani, u toliko se mora pozaliti, da su sjeći dorasle šume upravo u doba diobe šuma nemilice poharane. Ovom potonjem ima se tražiti razlog u šumarsko-upravnom i čuvarskom osoblju, kojega je bilo malo. Tako

su u početku bila samo dva kotarska šumara za cijelu imovnu općinu, dapače njeko vrijeme (god. 1874. i 1875.) su doznaće obavljali općinski načelnici. Da nije tom zgodom nitko pre malo drva dobivao, to se samo po sebi razumjeva.

Isto obrazloženje nastavlja: »Što se tiče gospodarstva, zatim vođenja sjećina i uporabe glavnog užitka šuma, to se je slijedeći postupak krajške uprave, vodila oplodna sjeća, kojom su lijepe kulture polučene. Za zapriječenje paše na sasječenim površinama, slijedio se je također postupak državne šumske uprave, postavljajući oko branjevina grabe, odnosno plotovi, koji su se uspješnima pokazali. Razlog slabom obrastu njekojih šuma prvog dobnog razreda, tražiti nam je u tom, što su u početku ustrojstva imovne općine, u pomanjkanju šumara često upotrebljivani nadlugari i načelnici, koji o načinu vodenja oplodnih sjeća apsolutno nikakova pojma imali nisu, a uz to je narod jatimice blago u branjevine tjerao.

(Nastavit će se).

Držanje i paša koza u području županije ličko-krbavske.

Naredbom kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 25. VI. 1907. br. 32759., glede držanja i paše koza, dozvoljuje se držanje koza, nu samo za vlastitu kućnu potrebu.

Krmljenje koza u staji, ili na vlastitom zemljištu, izuzev ono navedeno pod točkom 3. te naredbe, dopušteno je svakom žitelju bez posebne dozvole i izkaznice.

Glasom točke 3. spomenute naredbe je paša koza u opće zabranjena na drvljem obraslim pašnjacima i u šumama, koje podпадaju pod ustanove §§. 6. i 7. š. z. (zaštitne šume) i koje su po §§. 19. i 20. š. z. stavljene pod zabranu; koje se steru u vrelovju potoka, rieka i liekovitih voda; koje se u smislu §§. 3. i 10. š. z. imaju ponovno pošumiti, ili su branjevine, te napokon u kojima je paša zabranjena u smislu zakona od 22. X. 1895. o uredjenju bujica (vododerina).

U općinskim i zajedničkim šumama i na drvljem obraslim pašnjacima, koji nisu navedeni pod točkom 3. naredbe, dozvoljena je paša koza u koliko na to pristaće posjednik, uz slijedeće uvjete:

a) Šumarski tehničar (stručnjak) ima sporazumno sa zastupnikom posjednika ustanoviti predjele, gdje, dobu godine kada i broj koza, koje će se prema vrsti i načinu uzgoja drveća, te množini hrane, u dotični predjel na pašu tjerati moći.

Tomu izvidu ima se eventualno prizvati kulturni viečnik dotičnog kraja.

Ustanovljeni broj koza ne smije se ni u kojem slučaju prekoračiti.

Nakon toga opredeliti će zastupnik posjednika za svakoga ovlaštenoga razmjerni broj koza, dobu godine i predjel, u kojem ih pasti smije.

Jarad ne uračunava se u dozvoljeni broj koza, té se uz iste ne smije na pašu tjerati do konca mjeseca listopada.

b) Na temelju gornje raspoložbe ima se svakomu ovlaštenomu po nadležnom općinskom poglavarstvu izdati izkaznica u obliku juxte po obrazcu 1., koju je pastir dužan uza se nositi u svrhu, da se s njom iskazati uzmogne.

Radi obavještenja šumarskog i lugarskog osoblja, imadu općinska poglavarstva sastaviti i nadležnoj kr. kotarskoj oblast predložiti izkaz o izdanim izkaznicama.

*

Gore navedena naredba neobdržava se posvuda u području ličko-krbavske županije, jer glasom izkaza 1. o broju koza, koje je erarsko lugarsko osoblje popisalo, držalo se je koncem godine 1910. bez propisanе dozvole i izkaznice 33.067 odraslih koza na zemljишtu, na kojem je paša koza po točki 3. spomenute naredbe u opće zabranjena, ili u općinskim i zajedničkim šumama, te na drvljem obraslim pašnjacima, gdje je nužna posebna dozvola i izkaznica.

Dakako da je broj koza u području županije ličko-krbavske mnogo veći, nego li je u tom izkazu izkazan, jer sve koze nisu popisane, pošto šumski erar ne ima posvuda lugara, naročito ne u području bivše otočke pukovnije, gdje opstoji imovna općina otočka.

Izkaz 1.

U području	kr. kot. obl.	upravne općine	Broj kuća koje drže koze	Broj duša u tim kućama	Osim koza drže					Na jednu kuću odpada	Na jednu dušu odp.			
					Broj odraslih koza i jarača									
					konja	krava	vолова	ovaca	magaraca i mula					
k o m a d a														
Gospicé	Karlobag	474	3239	5306	186	456	39	3284	21	9292	11.19	19.60	1.64	2.87
	Smiljan	121	815	545	75	199	44	368	1	1232	4.50	10.60	0.67	1.51
	Medak	28	2225	1473	225	295	385	2169	—	4847	5.22	17.18	0.66	2.18
	Osik	114	1021	629	79	70	115	604	—	1497	5.54	13.13	0.62	1.46
	Gospicé	2	172	247	18	42	18	12	—	337	11.76	16.04	1.44	1.90
	Ukupno	1012	7472	8200	588	1062	601	6737	22	17205	8.10	17.00	1.10	2.30
Gračac	Lovinac	340	2879	2284	242	397	489	3535	—	6947	6.71	20.43	0.79	2.42
	Gračac	323	2629	2675	180	315	660	3176	—	7006	8.28	21.69	1.02	2.66
	Zrmanja	347	2704	2019	252	284	614	5671	15	8855	5.82	25.5	0.75	3.31
	Bruvno	217	1957	1573	165	382	457	4112	—	6689	7.24	30.83	0.80	3.41
	Ukupno	1227	10169	8551	839	1378	2220	16194	15	29197	6.97	24.03	0.84	2.91
	Udbina	211	1733	1508	162	274	354	3392	4	5694	7.15	26.99	0.87	3.28
D Lapac	Podlapac	166	1396	1146	207	252	242	2345	—	4192	6.90	25.25	0.82	3.00
	Ukupno	377	3129	2654	369	526	596	5737	4	9886	7.04	26.22	0.84	3.16
	Srb	531	3862	2986	279	538	759	4140	—	8702	5.60	16.39	0.77	2.25
D. Lapac	D. Lapac	515	4144	4134	428	722	697	5114	—	11095	8.03	21.54	1.00	2.68
	Ukupno	1046	8006	7120	707	1260	1456	9254	—	19797	6.81	18.93	0.89	2.47
Korenica	Zavalje	23	175	137	9	39	86	137	—	358	5.96	15.56	0.78	2.61
	Korenica	10	110	123	8	21	20	117	—	289	12.30	28.90	1.12	2.63
	Ukupno	33	285	260	17	60	56	254	—	647	7.88	19.61	0.91	2.27
Otočac	Vrhovine	45	401	274	29	66	69	480	—	918	6.09	20.40	0.68	2.29
	Škare	12	80	41	—	5	28	76	—	150	3.42	12.50	0.51	1.88
	Dabar	90	688	303	69	106	96	969	—	1513	3.37	17.14	0.44	2.24
	Otočac	39	304	113	20	22	35	258	—	448	2.90	11.49	0.37	1.47
	Ukupna	186	1473	731	118	199	228	1783	—	3059	3.93	16.45	0.48	2.08
Perušić	Kosinj	479	37.8	226	70	377	522	2153	—	5418	4.73	11.31	0.60	1.43
	Pazarište	157	1387	1022	56	159	122	704	—	2063	6.51	13.14	0.73	1.56
	Ukupno	636	5185	3288	126	536	674	2857	—	7481	5.17	11.76	0.63	1.44
Senj	Jablanac	412	2618	2101	100	261	16	3071	285	5834	5.10	14.16	0.80	2.19
	Sv. Juraj	37	258	162	12	27	21	473	34	729	4.38	19.70	0.63	2.83
	Ukupno	449	2876	2233	112	288	37	3544	319	6563	5.04	14.61	0.79	2.28
Sveukupno		1966	38195	33067	2871	5329	5868	45660	360	93155	6.66	18.76	0.86	2.41

Iz gornjeg izkaza vidi se, da se razmijerno najveći broj koza drži u području upravne općine karlobažke t. j. na krašu, gdje se u opće koze ne bi smjele držati, a nije ih niti nužno držati uz veliki broj ine marve.

Intencija uvodno spomenute naredbe je, da se siromašnom žiteljstvu, kojemu je držanje dovoljnog broja marve i ovaca radi siromaštva i pomanjkanja krme onemogućena, dozvoli držanje primjerenog broja koza. Ustanovljeno je ali, da baš dobro stojeci žitelji uz ogromni broj ine marve i ovaca, drže veliki broj koža za trgovinu iz sebičnosti i pohlepe za luhkim dobitkom na općinskom i zajedničkom posjedu, uništavajući šumske kulture i mlađe šume, spriječavajući svaki napredak u pošumljivanju, te okorišćujući se općim dobrom na štetu siromašnog žiteljstva.

U izkazu 2 navedeno je njekoliko primjera, iz kojih se vidi, da drže veliki broj koza baš oni žitelji, kojima nije nužno koze držati.

Izkaz 2.

Ime	kbr.	Žitelja		upravna općina	Broj duša Broj odraslih koza i jarača	Osim koza drži				Opaska			
		prebivalište	konja			krava	volova	ovaca	magaraca i mula				
Perica Jarić	96	Kom	Zrmanja	4	56	3	2	6	120	—			
Nikola Vještica	177	Paljevo	"	11	30	1	2	4	80	—			
Miloš Jokić	157	"	"	17	18	2	2	4	80	—			
Mile Ćuse	85	Kom	"	9	25	1	1	4	93	—			
Šimat Marčetić	172	Vrelo	"	14	10	2	3	4	100	—			
Rade Pantelić	57	Štikada	Gračac	11	50	1	3	4	50	—			
Mataš Vrban	90	Pejakuša	Karlobag	6	50	2	2	—	28	—			
Luka Smoјver	2	Cesarica	"	6	30	—	1	—	30	1			
Blaž Vrban	43	Pejakuša	"	7	20	1	2	—	20	—			
Jakov Vrban	38	"	"	8	15	2	2	—	30	—			
Luka Smoјver	46	Cesarica	"	7	20	—	2	—	20	1			
Dujiša Čačić	5	"	"	5	40	1	4	2	30	—			
Ilija Korica	388	Mogorić	Medak	8	10	2	2	4	70	—			
David Tišma	74	Dnopolje	D. Lapac	11	50	2	4	4	53	—			
Gjukan Blanuša	58	Jelovac	"	11	45	2	2	2	50	—			
Maksim Bursač	19	Kaldrma	Srb	11	20	1	1	3	55	—			
Staniša Šakić	96	Mekinjar	Podlapac	7	7	2	4	4	90	—			
Mile Radočaj	181	Krčane	Udbina	12	25	1	2	4	50	—			
Mile Kovačević	55	Visuć	"	10	8	2	2	4	80	1			
Ilija Jerić	333	Homoljac	Korenica	12	40	2	4	4	20	—			
Stevan Lužaić	289	Petriničpolje	Dabar	7	12	2	6	—	57	—			

Ima izkaznicu
na 1 kozu.

Siromašni žitelji pako ili ne drže koze, ili drže uz ovce ili kravu mali broj koza, kako se to iz njekoliko primjera navedenih u izkazu 3. viditi može.

Izkaz 3.

Ime	kbr.	Žitelja		Broj duša	Broj odraslih koza i jatrica	Osim koza drži			Opaska			
		prebivalište	upravna općina			konja	krava	ovaca				
Ante Miletić	32	Ledenik	Karlobag	7	3	—	—	—	3			
Martin Došen	53	Došendabar	"	2	—	—	1	—	6			
Joso Došen	60	"	"	8	—	—	1	—	4			
Karlo Bašić	9	Crni dabar	"	4	3	—	—	—	2			
Tome Jelinic	25	Stanište	"	7	2	—	1	—	1			
Jakov Bašić	6	"	"	7	2	—	—	—	3			
Tome Budak	28	"	"	6	2	—	—	—	5			
Marko Tomljenović	29	"	"	8	3	—	—	—	4			
Stjepan Šikić	70	Lukovo Sugarje	"	8	5	—	—	—	—			
Aleksa Graovac	247	Vrbac	Medak	7	2	—	—	—	—			
Pavao Čorak	110	Ostrvica	Osik	16	3	—	—	—	—			
Kata Čorak	111	"	"	8	2	1	—	—	—			
Grga Živković	209	Skršaj	Zavalje	7	2	—	—	—	—			
Matan Vukelić	181	G. Kosinj	Kosinj	11	1	—	—	2	—			
Jeka Vukelić	108	"	"	10	2	—	1	—	—			
Juro Glavaš	45	Kruščica	Pazarište	12	4	—	—	—	—			

Pošto je takovim načinom držanja koza ne samo uspješno pošumljivanje primorskog kraša i velikih goljetih u Liki onemo-
gućeno, nego se očevidno zatiru s velikim troškom i trudom do sada pošumljene površine i uzgojene mlade šume, te time goljeti povećavaju, neminovno je nuždno, da nadležne upravne oblasti čim skorije poduzmu najstrožije mјere u svrhu, da se uvodno spomenuta naredba glede držanja i paše koza u cijelosti i obdržava.

D. Polaček.

Šumski pokusi u Ugarskoj.

Piše M. Marinović, Máramarossziget.

(Svršetak).

Redovito se istražuje upotrebljena vrijednost sjemena t. j. ustanavljuje se istovjetnost, klijavost i postotak zdravog sje-

menja, no na zahtjev istažuju se i druga svojstva. Za poslano sjeme daje centrala ili »obavijest«, ili »strukovno mnenje«.

Pitanje: kakav utjecaj ima na daljnji razvoj drveta to, da li sjeme potječe od zdravog ili bolesnog, od starog ili mladog, nadalje od takovog drveta, koje je raslo u raznim prilikama tla i klime, takozvano pitanje porijekla, daje zanimiv predmet za istraživanje inozemnim pokusnim postajama. To pitanje nije znamenito samo s gledišta razvoja šumskog gospodarstva, nego i za razvitak trgovine šumskim sjemenjem. God 1908./9. dijeli međunarodni savez pokusnih postaja sjeme šumskoga bora (*Pinus silvestris*) svim postajama. To se je sjeme sakupilo na jednak način po svim krajevima Evrope i imalo se po zajednički ustanovljenom propisu posijati i uzbogati. I ugarska postaja, kao član saveza, dobiva stanovitu količinu toga sjemenja i sije ga za šumski bor na tri tipična mjesta (Malacka, Királyhalma, Likavka.) Ujedno nastavlja u tom smjeru pokuse i s drugim drvećem (*Abies pectinata*, *Pinus austriaca*, *Robinia pseudoacacia*, *Picea excelsa* i raznim vrstama *Quercusa*). Sjeme dobavlja iz inozemstva, te ga sije na raznim plodnim plohama, ili šalje domaće sjeme u inozemstvo.

Za pokuse navedene pod A.I. (Naravno i umjetno pošumljivanje) možemo reći, da su postigli već taj uspjeh, da se u pojedinim krajevima na temelju prakse već ustalilo načelo rada. Osobito to vrijedi za radnje u biljevištu, koje se u nekim krajevima obavljaju već upravo uzorno (n. pr. Maramaros).

Zato ipak pokusi i dalje traju, jer ni pokusi u biljevištu ni oni ostali ne će nikada doći do mrtve točke.

Napretkom kulture i usavršivanjem šumarske znanosti, niči će uvijek nova i nova pitanja, koja će si prisvajati aktuelnost, a koja nam se kod sada aktuelnih pitanja ne čine ni malo važnima ili ih uopće i ne opažamo.

Spomenuvši opći uspjeh pod A.I. navedenih pokusa, nećemo se radi njihove množine upuštati u tančine.

Spomenut ćemo tek one, koji se ističu svojom važnošću, ili su spomenuti posebno u ljetopisu postaje.

U 3. i 4. svesci Pokusa (Erdészeti kísérletek) 1899. god. iznosi se uspjeh pokusa, koji su obavljeni u Madž. Sredogorju na suhim i strmim golijetima dolomitskim, s brežuljastim načinom sađenja po uzoru Mikulaševu. Mikulaš je prvi radio (način sadnje opisan je prvi put u Erd. lapok 1892. god.) po svojem novom načinu na vapnenastim golijetima na imanju baruna Todesco. Pokusi su na spomenutim dolomitskim golijetima obavljeni s velikim uspjehom (90%), te se taj način sadnje preporuča kao uspješan i mnogo jeftiniji od Manteufelovog.

U 1905. godi tu iznosi šumarnik Török višegodišnje iskustvo s okopavanjem biljki. U obliku prijegledne skrižaljke prikazuje veliku razliku između onih biljki, koje su kroz više godina okopavane i onih, koje su ostale netaknute i od korova većinom ugušene.

Među pokuse naravnog i umjetnog pošumljenja broje se i pokusi s uzgojem plemenitih vrba i s udomaćenjem ekzotičnog drveća. Da bi se neplodna zemljišta nčinila plodnima, a plodnima dohodak povećao, obavljaju se pokusi s uzgojem plemenitih vrsta vrbe.

Pokusi imaju ustanoviti one vrsti vrba, koje u stanovitoj klimi i na određenom tlu najbolje uspijevaju. Time će se povećati prihod zemljišta, a ujedno razviti košaraški obrt.

Za pokuse izlučeno je više mjesta; prvo je pokušalište uređeno u Kišiblju 1898. god.

Pokusi udomačenja inozemnih bilina razmazali su se već toliko, da se obavljaju već na neko 50—60 mesta. Od tih je najveće ono u Gödöllőu pod imenom »Gaj nad vodama Josipa« s površinom od 330 kat. jutara, Szabéd s 80 jutara i pokušalište u Görgény-sztíre. Ovo je pitanje u šumarstvu danas već na tom stupnju, da je o njegovoj velikoj važnosti isključena svaka sumnja.

Ništa na svetu ne ostaje dugo na točki kulminacije, što ne kroči naprijed, pokazuje brzo znakove degeneracije. Tom zakonu podvržena je i šuma. Mi doduše ne možemo reći, da su

nam naše šume u ovom poslednjem stadiju, no ne možemo zatvoriti oči pred činjenicom, da bi taj stadij mogao danas sutra nastupiti. Zato nam je posvema shvatljivo nastojanje šum pokušnih postaja, da pitanju udomaćenja eksotičnih vrsta drveća bribate važnost.

Poznato je, da osobito sjeverna Amerika i Japan ima takovih vrsta drveća, koje svojim tehničkim svojstvima nadmašuje naše domaće drveće. Vrst japanskih *Pinusa* daleko nadmašuje naše; *Sequoja gigantea* daje uz druga odlična svojstva silno drvo; isto tako i *Pseudotsuga Douglasii*; *Pinus nigra* daje izvrsno građevno drvo; *Catapsa speciosa glasovita* je sa svoje dugotrajnosti; neke vrsti stranog drveća glasovite su radi svojih zahtjeva, što je osobito važno kod pošumljenja golijeti itd.

Miješajući dakle u domaće šume vrednije vrsti inozemnog drveća, povećaje se vrijednost šuma, a obavljajući pokuse s uzgojem istih, ide se ujedno i za tim, da svako tlo dobije drvo, koje će mu najbolje odgovarati.

A sada ćemo prijeći na pitanje, koje po izjavi samog ravnatelja središnje postaje čini stožernu točku svih pokusa, a to je pitanje prorede.

Važnost toga pitanja pokazuje primjer inozemstva, gdje 20—40% godišnje proizvodnje drveta daju prorede. Kad bi se u Ugarskoj dosegao samo najniži postotak (20%), porasla bi godišnja proizvodnja za 5—6 milijuna m³ (Roth.) U inozemstvu posvećuju zato osobitu pažnju ovom pitanju.

Würtemberg imao je na primjer 1906. god. 478 šumskih pokušališta; od tih se pretežna većina bavila pitanjem prorede.

Ugarska postaja osniva prvo pokušalište 1900. god na dobru Nemeskézi Kiss Pála. Odonda osniva brojna pokušališta u raznovrsnim prilika tla i klime i s različitim vrstama drveća. Svrha im je dvojaka. Prva, manja, osnivaju se s tom svrhom, da se sa znanstvenog gledišta prikaže učinak prorede. Mala površina daje priliku, da se opažanja obavljaju s najvećom točnošću. Svako je stablo brojem označeno i svaka promjena rasta bilježi se za svako stablo nakon premjere s milimeterskom

preciznošću. Takovo je pokušalište n. pr. u Kišiblju u visokoškolskoj šumi, gdje se proučava proreda na *Quercus sessiliflora* (na površini od 1800 m²).

Druga vrsta pokušališta namijenjena je više praktičnom, nego li znanstvenom cilju. Pokusi se obavljaju na većim površinama, a svrha im je, da se traži, koji će način prorede najbolje odgovarati u praktičnom životu; ujedno imaju se prikazati troškovi, koji su s proredom skopčani i množina drvne gromade, koju će dati proreda.

Kod jednih i drugih pokušališta dijeli se površina na dva dijela, od kojih se samo na jednom obavlja proreda, dok drugi ostaje netaknut.

Pokusni prorede zasnovani su uopće na vrlo širokom temelju i ono, što se dosada obavilo, može se smatrati takoreći uvodom.

Proređujući, drži se postaja Heckovih načela, slijedeći njegov prirodni način prorede. Heck je prvi zabacio šablonski postupak kod prorede te uzeo u obzir i oblik drveta, tako da se ne ide samo za povećanjem drvne gromade, nego i kvalitete drveta. »Više svjetla u šumi — šira krošnja drveću!« dovikuje Heck. Zato se proreda ne ograničuje samo na to, da »mrtvace pokapa«, nego uzima u obzir i ono drveće, koje ostaje. »Glavno je načelo kod prorede, da se ukloni ono drveće, koje prijeći razvoj drugog, vrednijeg bez obzira na oblik, dobu, dimenzije i vrst toga drveća. To je glavno načelo, koje dolazi u obzir; osim toga valja paziti još samo na zdravstveno stanje i na to, da ostanu stabla razmjerno razrijeđena i pomiješana. Sklop se mora privremeno raskinuti, i spočetka u manjoj, kasnije u većoj mjeri, da svjetlo uzmogne doprijeti do krošnje drveća. Potlačena stabla, koja su međutim za život sposobna, kao i ona, koja stoje na prazninama, imadu se ostaviti, da štite tlo i pomazu čistiti drvlje od grana.

S pitanjima prorede bavi se kod postaje osobito njezin vrl adjunkt Julije Roth, koji je u ljetopisu napisao više članaka o tom pitanju.

U jednom od tih nabacuje pitanje, da li može drvo, koje je dulje vremena životarilo u gustom sklopu i naglo došlo do svjetla, to svjetlo i zrak upotrijebiti odmah na svoju korist? Odgovor na to pitanje daje već 1908. Pokusi su obavljeni na jelovim i bukovim stablima, koja su dulje vremena bila u vrlo gustom sklopu. Učinak prorede bio je toliki, da su stabla čini se još u istoj godini dobila veći prirast; kasnije su ta stabla, koja su u 100 godina postigla debljinu od 20—24 cm, u razdoblju od 5 godina postigla 10—14 puta veći prirast nego u prijašnjim 5 godištima.

Dok je tako kvantiteta silno povećana, trpi mnogo kvaliteta; a to ne smije biti cilj proredi. Još manje može biti cilj uzgoju šume da producira stabla s ovako malenim dimenzijama. »Zato se treba za mladosti umiješati u životnu borbu drveta i u stanovitoj mjeri to i kasnije nastaviti.« Miješajući se tako u životnu borbu drveta umjereni, moći će se postići sasvim povoljne dimenzije; 2—4 mm široki godovi dat će u 100 godina 40—80 cm debela stabla, koja će i po kvantiteti i kvaliteti zadovoljavati. To će se pako postići, »ako kod prorede ne odlučuju administrativni uzroci, prometna sredstva ili možda razni poduzetnikovi ćefovi, nego jedino cilj šumskog gospodarstva i uviđavnost šum. činovnika, te ako se na temelju toga bude provadala proreda takova i u tolikoj mjeri, kakova će doista imati upliv na razvoj drveća, koje ostaje u šumi.«

Govoreći o udomaćivanju ekzotičnog drveća, spomenuli smo, da uzbajajući to drveće ide se ujedno i za tim, da svako tlo dobije drvo, koje će mu najbolje odgovarati. Znamo kako velik upliv imaju stojbinski odnosa na razvoj drveta. Svako drvo voli samo stanovitu vrst tla i samo stanovite granice klimatičke čine, da se drvo osjeća »kod kuće.«

Osobito su važne ove posljedne.

Na klimatičke prilike djeluje najviše geografski položaj i visina nad morem. Kada bi klimatičke prilike ovisile samo od ta dva faktora, mede, do kojih se uspinje pojedino drveće, bile bi više manje usporedne sa izohipsama. Budući ali osim ta dva

faktora ima još i drugih važnih faktora, koji potiskuju niže ili puštaju više međe vegetacije (expozicija, blizina velikih bregova itd), udaljuje se i crta, koja spaja međe vegetacije, više ili manje od izohipsa.

Prije nego se uzgaja koje drvo, mora se biti na čistu sa onim zahtjevima, koje ima pojedino drvo prema svim tim mnogo-brojnim faktorima, jer ne znajući to, radi se násumce, uzgajajući domaću ili stranu vrstu drveta.

Zato je pojmljivo, od kolike je važnosti prijedlog nadsvjetnika Schuberga na skupštini saveza pokusnih postaja god. 1893. u Mariabrunnu, koji je predlagao slijedeće: »Bilo bi poželjno, da se ustanove vodoravne i okomite međe, u okviru kojih se nalazi sve ono drveće, koje sačinjava šume naše domovine i koje je inače važno sa šumarskog gledišta; da se one površine, na kojima se ono nalazi, razdijele na predjеле i pojase, da bi se u okviru suglasnih međa vegetacije mogla riješiti zajednička svrha: određenje njihovog valjanog rukovođenja, rasta i prihoda. Treba nastojati, da se za određenje tih međa postigne načelni sporazum između svih onih država, kojih šume sastavlja isto drveće.«

Pokusi, koji bi ustanovili, kakove zahtjeve imade koje drvo prema svim prirodnim faktorima, koji djeluju na njegov rast, vodili bi predaleko, a čovjek i nije u stanju sve prirodne faktore oponašati po svojoj volji. Tu pomaže sama narav. Ona je stvorila stanovite prilike i čovjek ima samo proučiti te prilike, svoja opažanja sabrati i iz njih povući zaključke. Tu je slučaj, gdje pokusne postaje prelaze s pokusa na opažanja, koja u ostalom nisu daleko od pokusa, jer kod ovih si pokušatelj sam stvara po svojoj volji prilike, a ondje opaža u onim prilikama, koje mu je narav sama postavila.

Pokusne postaje prihvaćaju prijedlog Schubergov i tri postaje izrađuju osnovu, po kojoj bi se imala provesti opažanja. Pozvane su sve evropske države, zatim vlada bosanska, da na temelju izrađene provedbene osnove odrede opažanja.

God. 1896. izdaje ug. ministarstvo za poljodjelstvo naredbu na sva šum. nadzorništva, da se pobrinu za skupljanje

podataka, a podaci da se šalju tadašnjem šum. nadsavjetniku, a sada min. savjetniku u. m. Feketu, kojemu povjerava vodenje čitave stvari. Kada se god. 1898. osnovala pokušna postaja, dolazi i ovo pitanje u njezin djelokrug, no vodi ga i dalje Fekete.

Uvaživši sve one mnogobrojne prirodne činbenike, koji udaraju među raširenju drveća, shvatljiv je onaj ogromni posao, koji je čekao radnike u ovoj stvari. Radi nedostatka sila i opterećenosti vanjskog činovništva, napredovala je stvar lagano. Ponukano govorom baruna Ambrózya u velikaškoj kući ug. sabora god. 1899., šalje ministarstvo mlađe šumare, koji će se baviti samo opažanjima geografskog raširenja šum. drveća. Ti su u glavnom dovršili vanjski posao god. 1906. Od onda obavlja se ispravak dvojbenih podataka i skupljanje podataka u preglednu cjelinu. Nutarnji je posao već toliko napredovao, da će ove godine doći pod tisak čitavo djelo.

U čitavoj Ugarskoj, te Hrvatskoj i Slavoniji skupljeni su podaci za 159 vrsti drveća i to u prvom redu šumskog, a proteglo se opažanje djelomice i na manje biline, važne s botaničkog gledišta.

Pošto u ostalim državama opažanja dijelom nijesu još dovršena, dijelom su zapela, bit će Ugarska prva, koja će se moći podićiti s ovim važnim djelom na kongresu međunarodnog saveza pokušnih postaja, koji će se 1914. godine održavati u Pešti.

Ne malu pažnju posvetila je postaja škodljivosti životinja i kukaca kao i raznim bolestima drveća. God. 1903. poziva ministarstvo postaju, da ustanovi je li *Cinclus cinclus* L. doista škodljiv po ribarstvo i u koliko?

Mnijenja se ornitologa u tom pitanju razilaze Dok ga neki proganjuju kao škodljivog riboždera, drugi ga kao posve nedužnu, dapače korisnu pticu uzimaju u zaštitu.

Postaja razašilje poziv na sve šumske urede, da joj dostave na raznim mjestima i u različitom vremenu ubijene primjerke spomenute ptice. Tijekom jedne godine šalje 95 šumarija (iz Hrvatske rujevačka i ogulinska šumarija) 482 ubijena

kosa. Obavljena je razudba želudaca svih ptica i rezultat je objelodanjen u obliku opsežne studije o istoj stvari. Hrana te ptice sastojala je većinom (92%) iz sitnih životinja iz roda Crustacea; od Insecta: Phryganidae, Perlidae, Ephemeridae, Libellulidae, nekih Rhynehoti itd. — među kojima se nalaze i takove životinjice, koje su štetne po riblju ikru ili mlađe ribice.

Tek 8% hrane bila je riblja hrana, ali i to većinom od neznatnih ili škodljivih ili grabežljivih (*Cottus gobio*) vrsti. Analizom sastava želuca ustanovilo se, da taj nije kao u ptica, koje se hrane ribom, nego koje se hrane tvrdom teško probavljivom hranom, a to su spomenuti kukci s tvrdim neprobaavlјivim chitinom. To potvrđuje i množina pjeska u želucu. A i sastav kljuna nipošto ne sliči kljunu ptica, što se ribom hrane.

Iza svega toga dolazi se do zaključka, da se *Cinclus cinclus* L. ne može smatrati škodljivom pticom. Ako i ugrabi kadkog koju ribu, tim učinjena šteta naknaduje se korišću što tamani škodljive kukce. Zato se preporuča zaštiti kao korisna ptica, što je i određeno min. naredbom br. 19.384—1904.

U 1900. godištu ljetopisa objelodanjuje Wollnhofer P., adjunkt vis. škole zanimive podatke, koji doduše nisu stečeni na ug. pokusnoj postaji, nego ih je isti stekao na naučnom putovanju, na eberswaldskoj akademiji u laboratoriju prof. Ecksteina. Pisac je obavio razudbu 2300 želudaca od 190 vrsti ptica grabilica (isti je razuđivao i želuce spomenutog *Cinclus cinclus* L.). U osobitu se zaštitu preporuča *Buteo buteo* L., kod kojega se preko 50% hrane sastojalo iz miševa i škodljivih kukaca. Pa ako se i našao koji zečji ostatak u želucu, šteta se upravo gubi prema velikoj koristi, koju čini.

Upozoruje se ujedno s istog razloga i na korist, koju čini *Archibuteo lagopus*, *Cerchneis tinnunculus*, *Cerchneis vespertinus* i sove, osim ušare.

Entomološka pitanja prati postaja s velikim zanimanjem. Kada u istočnim krajevima Erdelja nastupa u velikom broju *Porthessia chrysorrhoea* L. i kad se je u velikoj množini

pojavila Liparis monacha, objelodanjeni su zanimivi članci u ljetopisu postaje i obavljeni su mnogi pokusi, da se zaprijeći širenje te zaraze.

Najzanimiviji članak je onaj J. Rotta u 3. i 4. broju Pokusa, od g. 1907. koji ocjenjuje sve do sada poduzete mjere, proti širenju spomenutih leptirova. Postaja se obraća na sve šumarije, da joj šalju podatke o nastupu Porthesiae, da uzmogne dobiti točan prijegled o postanku i razvoju te zaraze, koja je silno zabrinula šumoposjednike erdeljske.

Na temelju točnih statističkih podataka dolazi se do ovog zaključka. U trećoj godini nastupa kod gusjenice bolest nazvana flacherie. Sigurno se ne može ustvrditi, što uzrokuje tu bolest: da li bacil, ili gljivice, jer bacil nije uspjelo izolirati. Za to je vrlo dvojbeno, da li je umjetno širenje bacila pospješavalo bolest, jer je bolest nastupila i u takovim krajevima, gdje nije umjetnim načinom pospješivana. Da pak u trećoj godini doista nastupa bolest, ima se pripisati tome, što više prirodnih činbenika i nehotice zajedno djeluje na štetu gusjenica. U prvom redu glad oslabi gusjenice tako, da joj otporna snaga malakše, pa ako još k tome pridode nepovoljno vrijeme, oslabi gusjenica tako, da se ne može oprijeti bacilima, koji u njezinoj nutrinji proizvode trunjenje.

Sva sredstva obrane, da se gusjenice izoliraju, ostaju više manje bezuspješna, ili barem ne stoje u razmjeru s velikim troškovima, tim više, što se dokazalo, da i vjetar nosi gusjenice. Zato se treba držati načela: principi i oblast! Budno treba paziti na šumu i svaki nastup pogibelji odmah početku ugušiti, potraživši žarišta, iz kojih istječe pogibelj, jer kad se je jednom razmahala, ne da se ugušiti sve dole, dok se priroda sama ne umiješa. Jedino se može preporučiti umjetno pospješivanje razvoja korisnih kukaca kao Tachina, Ichneumona i Chalcidida, za koje se dokazalo, da su u stanju silno razrijediti broj gusjenica.

Postaja obavlja pokuse, da zaprijeći širenje i ostalih škodljivih kukaca. Već 1900. god. čine se pokusi, da se ispo-avij

valjanost kainita i sumporovog ugljika za uništenje hrušteva. Budno se prati nastup Liparis (ocneria) dispar L., raznih Tortricida, Chermes abietis (L), Coleophorae (tinea) laricellae Hbn. i drugih.

Ne manja pažnja posvećuje se raznim bolestima drveća kao Botrytis cinerea Pers. Nectria cinnabarina, no najvažnija su istraživanja sa bukvom. God. 1899. naime određuje ministarstvo znanstveno istraživanje, skojih uzroka trune bukva. Stvar uzima u ruke Dr. Tuzson tadanji adjunkt postaje. Proučavajući to pitanje što u botaničkom laboratoriju postaje, što u tvornici za impregniranje željezničkih podvlaka, objelodanjuje 1904. godine svoju studiju: „Trunjenje i konzerviranje bukve.“ Tražeći razne uzroke trunjenja, pisac se dotiče više pitanja, o kojima do sada nije bilo govora u literaturi. Tako npr. postanak srca (Kern) kod bukve i kakvu ulogu ima ono kod konzerviranja; kako se dade povećati otporna snaga bukve, da se zaprijeći trunjenje.

Osobitu pozornost posvećuje postaja od neko doba pitanju bagrema (akacije). Ne treba mnogo razlagati, koliku ulogu igra to drvo pri pošumljenju pjeskulja Alfölda. Ta ono je korica kruha za tamošnji narod! No proučavajući to drvo pobliže, nalazimo kod njega takovih tehničkih svojstava, da se ono može takmiti s najodličnijim vrstama drveća. Plod dugotrajnih proučavanja i pokusa sa bagremom objelodanjen je pod natpisom »Monografija bagrema«. Pisac toga djela, ravnatelj postaje i ministerijalni savjetnik Eugenije Vadas držao je na zadnjem kongresu međunarodnog saveza pokusnih postaja u Bruxellesu, predavanje o istom predmetu pod naslovom: „Uloga bagrema u šumarskom gospodarstvu naše domovine.“

Za taj kongres spremao je i adjunkt Roth predavanje: „Kako prima šumsko drveće nitrogen?“ Godine 1908. objelodanjuje u »Pokusima« Roth u zajednici s Dr. Zemplénom, adjunktom na chemijskom laboratoriju, studiju o istom predmetu. Oni nadovezuju svoje pokuse na istraživanja Jamie-

sona, koji je prvi ustvrdio, da biline pomoću Trihoma primaju slobodni nitrogen iz zraka.

Istražujući 39 vrsti drveća i 15 cvjetova šumskog drveća, dolaze oni do zaključaka, da se na lišcu šumskog drveća nalaze također trihome. Iz njihovog položaja, oblika i vladanja prema reagentima, mogu se stvoriti zaključci, koji govore u prilog Jamiesonovoj teoriji. O istom predmetu obećaju oni nastaviti istraživanja.

Kao plod mnogih istraživanja pobudila je pozornost studija Barthe Abela o *Picei excelsi* Link. Na prilično samostalan način istražuje on pravilnost Piceae. Studija se može smatrati donekle nastavkom rada nestora madžarskog šumarstva Feketea Lajoša. Kroz više godišta „Pokusa“ objelodanjuje on plod svoga rada i pokusa na zanimivoj temi: »kako se s dobom razvija drvna gromada sastojina i tečaj izlučivanja sporedne sastojine, ili kako se može odrediti drvna gromada onog drveća, koje se svakih 10 godina ugnjetavanjem izlučuje iz glavne sastojine i prelazi u sporednu.« To pitanje proučava u gorju Vepor u prašumama Piceae i u bukovim prašumama županije ungske.

Fekete uopće marljivo skuplja podatke za sastav prihodne skrižaljke i običnih brojeva i plod ovoga rada objelodanjuje u „Pokusima“. Tako priopćuje u 1095. godištu obične brojeve za bukvu, jelu i omoriku Velebita i Kapela, sastavljenih na temelju procjenbenih knjižica šumarija Brlog, Krasno, Kosinj Škare i Ljeskovac.

Na temelju podataka iz svih krajeva Ugarske, piše u 1909. godištu opsežnu raspravu o dohodku madž. šuma u zadnjem deceniju XIX. stoljeća.

Ovo će biti dragocjena zbirka podataka za uspoređivanje u kasnijim desetgodištima.

Fekete Zoltán iznosi u »Pokusima« svoj novi način procjenjivanja šuma, koji se obavlja na brzi način na plohamama u obliku pruge.

Daljnji pokusi pokazat će, koliko će taj novi način odgovarati praktičnim svrhama.

Zanimiva je Vadaseva rasprava „o nekim pogreškama uzgoja hrastovih šuma“, gdje upozorava na propadanje hrastovih šuma radi toga, što se nehotice ili nepažnjom u regiji *Quercus sessiliflora* e uvlači *Quercus pedunculata*, koji ondje ne može uspjevati.

Isti priopćuje i rezultat pokusa, što su obavljeni na nalog ministarstva u smjeru, da se istraži, kakav bi upliv imali limeni plaštevi na rast velegradskog drveća.

S chemijskim laboratorijem na visokoj školi stoji postaja također u uskoj svezi.

U njemu su obavljena istraživanja chemijskih svojstava i gorive snage razne vrsti drveta i briquetta; pokusi za primanje nitrogena; pomoćivost i isušenje pjeskovitog i gline nog tla; pritisak snijega, inja itd. na granje drveća. Tu se riješava i problem »šuma i oborine« jer se pokusi u tom smjeru poduzimaju iz kemičkog laboratorija. Zato se opažanja meteorološka ne obavljaju samo vani nego i u šumi, a podatke izrađuje i uređuje kem. laboratorij. Kasnije se opažanja obavljaju u sporazumu sa zemaljskim meteorološkim zavodom, koji ih preraduje. Rezultati se svake godine objavljaju u »Pokusima« (Erd. kisérletek).

Time je u glavnom prikazan rad, koji je centriran kod središnje postaje. No budući da je rad razdijeljen i na vanjske postaje, to se ove bave takovim pokusima, koji njihovim stojbinskim odnošajima najbolje odgovaraju.

Prikazati ćemo stoga u kratko takodjer rad i uspjehe vanjskih postaja.

Vadasz erdő.

Pokusi se obavljaju u šumi i u biljevištu. Među prvima su važni oni, što istražuju upliv međutimnih poljodjelskih užitaka na razvoj biljki t. j. iza pošumljenja sije se još par godina među redove. Nadalje se obavljaju razne vrsti posumljenja s biljkama različite dobe i pokusi s raznovrsnim načinima prorede.

Osobito su važni pokusi za izrađivanje hrastovine u vlastitoj režiji. U tablama se prikazuje (Erd. kisérletek 1904.) kakovi se poluproizvodi mogu izraditi iz raznih mjera širine i dužine; kakova je korist izradbe prema prodaji u obliku stanju i kakvu štetu trpi vlasnik šume radi nevaljalog sortiranja. N. pr. 29 i 30 cm. debelo drvo dade se korisno upotrijebiti za srednje podvlake. Iz 31—35 cm. debelog drveta mogu se one izradivati samo s gubitkom, iz 36 cm debelog drveta može se dvije podvlake načiniti itd. Ovo su važni pokusi već s toga, što razotkrivaju onu tajnu, koja je samo poduzetnicima iz iskustva poznata, a posjednik bez iskustva, nevjeste sortiranju, morao je radeći u vlastitoj režiji, često radi lošeg sortiranja trpjeti gubitak.

Ista postaja bavi se i pitanjem pošumljenja zajedničkih pašnjaka.

Drugi dio pokusa obavlja se u biljevištu. Kako je biljevište veliko 40 kat jutara, proizvodi se iz njega 12—14 milijuna biljki, a to daje obilno prilike za proučavanje rada oko uzgoja biljki, obradivanja tla, pakovanja i otpremanja biljki itd. U „Pokusima“ iznose se tablice, koje prikazuju troškove i potrebne radne sile kod raznih faza rada u biljevištu, kao i potrebnu množinu sjemena i biljki na jedinici prostora. Kod uzgoja biljki osobito se preporuča što češće plijevljenje, jer kako pokusi prikazuju, ono daje jake biljke i ta korist naknaduje trošak plijevljenja.

U skrižaljkama prikazuju se i troškovi s raznim vrstama pakovanja i otpremanja biljki.

Kiràlyhalma.

Poštovanje leži na pjeskovitom tlu, glavna joj je zadatac proučavanje pjeskulja. Ona sakuplja podatke za floru pjeskulja, naročito traži u koliko bilinstvo izrazuje stojbinske osobine. Ondje obavljeni pokusi služe kao rukovođi pri pošumljivanju pjeskulja. I za faunu pjeskovitog tla skuplja ona podatke, naročito entomološke.

Pošto je glavno drvo pijeskovitog tla b a g r e m , posvećuje tom drvetu osobitu pažnju. Uzgoj, njegovanje i najkorisnija uporaba bagremovih šuma, kao i istraživanje trajnosti toga drveta, u velike zanima tu postaju. Uz to se posvećuje briga i gojenju drugih vrsti drveća, osobito e g z o t i č n o g i proučava se uloga istog pri pošumljenju pjeskulja. Pomno se bilježe i phaenološka opažanja, obavljuju se pokusi s umjetnim gnojivom, istražuje se vлага tla, i iznose se statistički podaci za troškove u biljevištu, pri pošumljenju i pakovanju, te uspjeh polijevanja bagremovog sjemena vrelom vodom.

L i p t ó ú j v a r .

Stojbinski odnošaji upućuju postaju na pokuse s omorikom i arišem.

Da se nađe najbolji način uzgoja omorikinih biljki, posije se na jednakom tlu gusto, rijetko i srednje gusto četiri reda sjemena omorike. Jedan se red školuje, drugi proređuje škarama, treći se razređuje čupanjem, a četvrti se ostavi netaknut.

Ne manje zanimivi su i pokusi za uspoređivanje domaćih i inozemnih vrsti ariša. Tako se obavljaju pokusi sa arišem sa visokih stojbina tirolskih i niskih sudetskih; s *Larix leptolepis* L. sibiraca i s arišem visokih liptovskih gora, kao tipičnog mjesta za ariš. Uz to se proučavaju razna tehnička svojstva drveta, obavljuju se pokusi s u m j e t n i m g n o j i v o m , obavljaju se p h a e n o l o š k a opažanja, pokusi s različitim vrstima p a k o v a n j a i razni pokusi za zaštitu šuma.

G ö r g é n y-s z.-i m r e .

Postaja stoji u uskoj svezi s lugarskom školom, pa se i pokusi obavljaju u školskoj šumi. Oko 1500 jutara šume upravlja se po različitim gospodarskim načinima, počevši od 916·7 kat. jutara v i s o k e šume, sve do šume kao perivoj (Parkwald). Zato pruža obilnu priliku za u s p o r e d i v a n j e

propisa gospodarstvenih osnova i mogućnosti provedbe istih u praksi.

Uz to se obavljaju pokusi s načinima pošumljivanja, pokusi u biljevištu i pokusima uzgoja inozemnog drveća i plemenite vrsti vrba; bavi se nadalje sa pitanjem prorede i bilježe se phaenološka opažanja.

S tom postajom stoji u uskoj svezi i pokušalište.

S z a b é d.

God. 1893. iznajmilo je ministarstvo za poljodjelstvo od općine Szabéd 40 jutara golijeti, za koje plaća godišnje 6 K po jutru s tom svrhom, da se na tom mjestu obavljaju pokusi pošumljenja, a kasnije da gotova šuma prijeđe u posjed općine. Pošto Szabét leži na erdeljskoj visoravni, imadu pokusi ustanoviti najbolji način pošumljenja te visoravni, te se protežu na slijedeće: 1. ustanoviti najbolji način obrađivanja tla u biljevištu s osobitim obzirom na tlo sunčanih golijeti visoravni. 2. najpraktičniji način vezanja vododerina 3. koje je obrađivanje tla najbolje za pošumljenje golih sunčanih strana 4. ustanoviti sve ono drveće, koje na takovom tlu najbolje uspijeva i 5. kako treba zasađene biljke dalje uzgajati i njegovati.

Na tom temelju započeti rad ima danas već taj uspjeh, da ovo pokušalište, koje sa svojom priraslom šumom mnogobrojnog inozemnog drveća, daje izgled šarolike oaze, služi danas uzorom pri pošumljenju golijeti i vezanju vododerina erdeljske visoravni.

Od velike su takodjer važnosti ondje započeta floristička opažanja. Drvo uspijeva na stanovitom tlu, ako kemička i fizička svojstva toga tla odgovaraju zahtjevima drveta. Kakvoču tla možemo prosuditi po bilinama, koje ga pokrivaju. Proučavajući dakle njih i motreći rast drveća na tom tlu, moći će se u slučajevima, gdje je tlo pokriveno istim bilinama zaključiti, kakova vrst drveta odgovara tome tlu.

Uz druga, obavljaju se i phaenološka opažanja, proučava se fauna golijeti, osobito sa šumo-zaštitnog gledišta, pokušava se s gojidbom voćaka, te pčelarstvom i bubarstvom, tako te

će danas sutra pokušalište i u tom pogledu moći služiti okolici.

Kasnije uzelo je ministarstvo još 40 jutara, tako da se pokusi sada obavljaju na 80 jutara, sa 3·7 jutara velikim biljevištem.

*

Na koncu pitamo se: kakav je uspjeh okrunio rad i nastojanja ugarskih pokušnih postaja i u koliko je uspjelo madžarskom šumarstvu, da se na temelju iskustava svojih pokusa emancipira od stranog upliva? Na ovo će tek budućnost odgovoriti. Ta ovo desetak godina rada, tek je početak stvaranju temelja za ona pitanja, na koja će tek decenija odgovoriti sa zrelom šumom, — jer kako smo u početku naglasili, šumar radi za pokoljenja.

Tijekom prikazivanja rada pokazali smo doduše na više uspjeha, koji se već mogu uzimati za osnovu dalnjeg rada, no sve je to tako sitno, da se gubi gotovo u usporedbi sa onim velikim i mnogobrojnim zadacima, koji sačinjavaju pojам šumarskih pokusa.

Najvećim uspjehom možemo smatrati to, da je rad započet i to na tako zdravoj bazi i s takovim silama i voljom, da konačni uspjeh ne može izostati.

Doznaјemo, da čitava stvar šumarskih pokusa u Ugarskoj stoji pred preustrojstvom. Pitanje pokusa je već u toliko dozrelo, da sadašnje uređenje ne odgovara raširenom krugu pokusa, tako te se čitava stvar mora postaviti na šire temelje.

Kada to bude usliedilo, izvjestiti ćemo o tom i cijenjene čitaocе ovoga lista.

Pri pomena uređništva.

Ovako se radi u Ugarskoj i u ostalim kulturnim državama, u kojima šume po svojoj rasprostranjenosti ili vrijednosti igraju njeku ulogu u narodnom gospodarstvu — a kako kod nas — žalostno, da već žalostnije ne može biti. Usprkos toga, što je to pitanje u skupštinama šumar. društva opetovano poticanо, nije ono stupilo još niti u štadij ozbiljnoga proučavanja. Razlog

tomu biti će medju inim taj, što se kod nas, akoprem smo agrarna zemlja, pitanjima narodnoga gospodarstva ne posvećuje nikakova pažnja niti u široj javnosti, niti u zakonodavnom tielu.

Što se specijalno tiče šumarstva, to kod nas nije popularno govoriti o investicijama i troškovima za šumarstvo. Kod nas mjesto da se struci, koja upravlja sa toli ogromnim narodnim imetkom, kao što su naše šume, — ta iz njihovih prihoda sagrađene su skoro sve naše željeznice (treba se samo sjetiti onih mijulijuna, što su ih u tu svrhu dale investicionala za klada, brodska, petrovaradinska, gjurgjevačka i dr. krajiške imovne općine, a gdje su ceste, mostovi, nasipi, nakapnice i dr. koje su se mogle sagraditi samo potporom tih inštitucija); iz prihoda svojih šuma uzeo je narodni mecena biskup Strossmajer sredstva za osnivanje našega sveučilišta, akademije znanosti i umjetnosti, galerije slika i t. d. — posveti osobita briga i pažnja, napada se ta struka na sve moguće načine.

Razumljivo je stoga, akoprem je veoma žalostno, da se za tu toli napadanu struku ne mogu naći niti najnužnija sredstva, da se n. pr. šumarstvo političke uprave tako reorganizira, da šumari ne budu kruha gladni i da radi skroz nedostatnih putnih naklada moraju k tomu od svojih kukavnih plaća, nadoplaćivati na svoja službena putovanja. Kada dakle niti za tu svrhu ne ima sredstava, kako da se onda nadju za pokusne postaje, kojih važnost je kadar shvatiti i njihovo pomanjkanje gorko osjećati samo stručnjak.

Osobne vijesti.

Premještenja. Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije premjestio je iz službenih obzira kr. kot šumare I. raz.: Antuna Resza, od kr. kotarske oblasti u Karlovcu, kr. županijskoj oblasti u Bjelovaru i to za kotare Bjelovar, Gjurgjevac i Koprivnicu; Ratislava Maksića od kr. županijske oblasti u Bjelovaru, kr. kotarskoj oblasti u Velikoj Gorici; Nikolu Šuberta od kr. kotarske oblasti u Velikoj Gorici, kr. kotarskoj oblasti u Karlovcu sa sjedištem u Draganiću; te medjusobno kr. kotarske šumare I. raz. Petra Georgijevića, kod kr. kotar oblasti u Čabru i Srećka Mayera, kod kr. kotarske oblasti u Kutini.

Umrli. Na 26. svibnja t. g. u pol 11 sati u noći umro je u Glini nakon duge i teške bolesti Teodor B a s a r a, nadšumarnik i upravitelj gospodarstvenog ureda I. banske imovne općine, te je na 28. svibnja t. g.

u 5 sati po podne sahranjen na ondašnjem groblju uz vanredno saučešće činovništva, gradjanstva i naroda.

U mjesecu svibnju t. g. umro je u Sibinju u visokoj starosti Gustav Heinzel, umirovljeni nadšumar gradiške imovne općine.

Obojica vrijednih pokojnika bili su dugogodišnji članovi hrv.-slav.-šumarskoga društva, te smo želili još u ovom broju donjeti njihove životopise. Radi toga obratili smo se već poodavno i to za jednoga na dočići gospodarstveni ured, a za drugoga na neke njegove prijatelje i sudebne sa zamolbom, da bi nam pripisali životopise pokojnika, ili barem za to potrebne najnužnije podatke, nu na žalost ne dobismo do danas nikakov odgovor. Evo ovako podupiru njeka gospoda članovi izdavanje našega društvenoga organa «Šumarski list».

Dne 12. lipnja t. g. umro je u Perušiću Jurica pl. Rukavina, kotarski šumar otočke imovne općine.

Pokojni Rukavina rodio se je u Perušiću g. 1866. Šumarske nauke svršio je na bivšem šumarskom učilištu u Križevcima, te je nakon svršenih nauka god. 1891. nastupio službu kod otočke imovne općine u svojstvu šumarskog vježbenika. Nakon višegodišnje službe kod gosp. ureda i ostalih šumarija, postao je upraviteljem šumarije Perušić, te je kao takav unapredjen bio na kotarskog šumara g. 1908.

Gromornog stasa, prava lička korenika, zadobio je u teškoj i napornoj službi klicu bolesti, kojoj je u brzo podlegao, a 14. lipnja o. g. predasmo ga materi zemlji. Pokojnog Rukavina riesila su liepa svojstva karaktera i poštenja. Bijaše dobar suprug i otac vieran prijatelj, maran službenik, a u lovstvu mu nebijaše premca medju drugovima. Od naravijak, precijenjivao je tu svoju jakost i odpornu snagu, te odviše prepustio uzde prirodjenoj si lovačkoj strasti — poduzeo je više puta upravo vratolomne izlete u lov na medjede i divokoze po kršnom Velebitu, nu zato su mu mnoge krasne lovačke trofeje riesile njegov stan.

Opaklaju ga supruga Tonka rođena Pavičić, troje nejake dječice i jedini brat Ivan, kr. profesor u velikoj gimnaziji Gospićkoj.

Kako je pokojnik bio obljebljen, vidilo se je na sprovodu, na kojem se sakupila sva sila sveta svijuh stališa iz mjesta i okolice. Tu vidismo sve mjestne oblasti zastupane po celiokupnom činovništvu i školsku mladež sa učiteljskim zborom. Nebrojeno gradjanstvo i seljački narod digao se je listom, unatoč silnoj kiši i nevremenu Iz Gospića bio je takodjer veliki broj onih, koji su pokojniku odali zadnju poštu. Skoro celiokupni profesoški zbor gimnazije, kolegi šumarske struke, velik broj činovnika i gradjanstva Iz okolice bijahu svi zastupnici i odbornici imovne općine, zatim šumarski stručnjaci, učitelji, te vidjeniji gradjani i seljaci mjesta Kosinj, Pazarište, Klanac, Osik, Ramljane, Janjče itd. Iz Otočca dodjoše zamjenik vladina povjerenika za otočku imovnu općinu i brojna deputacija šumarskih činovnika imovne općine.

Kondukt je vodio prečestni gosp. kanonik Dr. Marušić uz asistenciju brojnog svećenstva iz Perušića, Klanca, Kaludjerovca, Kosinja, Ramljana, i Osika. Nad grobom oprostio se je s njim u ime činovnika otočke imovne općine, drug mu šumarnik F. Althaller.

Slava i pokoj viečni Jurici pl. Rukavini!

F. A.

Slavolub Rossipal, kr. šumarnik i predstojnik šumskog rediteljstva u m. preminuo je u Zagrebu dne 13. lipnja t. g. u 73 godini života.

Pokojnik rodio se je u Varhoštu u Moravskoj 22. ožujka 1839. Svršio je šumarsku školu u Ausseu. Služio je kao šumarski pristav kod kaptola u Olomucu od 1. IX. 1858.—31. XII. 1860., kao šumarski asistent kod rudarskog društva u Zvieřini od 1. I. 1861.—30. IV. 1863., kao šumar kod istog društva od 1. V. 1863.—3. V. 1866., kao šumar, nadšumar i geometar kod prвostolnog kaptola u Zagrebu od 1. VI. 1866.—31. XII. 1872., kao šumski ravnatelj kod društva krajiških investicionih šuma od 1. I. 1873 do 31. XII. 1876., kao mјernik i šumarski vještak u urbanskim gradjanskim poslovima od 1. I. 1877.—28. XI. 1879. U državnu službu stupio je 29. XI. 1879. kao šumarski nadzornik za katastralnu procjenu, te je u tom svojstvu službovao do 10. VI. 1884.; zatim je dne 11. VI. 1884. imenovan kr. šumarnikom a od 1. I. 1886. je kao kr. šumarnik bio i predstojnik šumskog rediteljstva kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu i to do 30. IX. 1900., kada je umirovljen.

Slavolub Rossipal bio je od godine 1878. utemeljiteljni član hrv.-slav. šumarskog društva, član magjarskog zemaljskog šumarskog društva i mnogih inih društava. — Bio je uzoran otac obitelji, u službi pako vrstan strukovnjak, dobar drug, te osobito marljiv i savjestan činovnik.

Koliko je pokojnik bio ugledan i opće štovan, vidilo se je po velikom broju njegovih prijatelja i štovatelja, a naročito sudrugova od kr. šumarskog ravnateljstva i šumar. odsjeka kr. hrv. slav.-dalm. zemaljske vlade, koji su ga na 15. lipnja t. g. sproveli na vječni počinak, i odar mu okitili vijencima, od kojih se osobito isticao vienac činovničtva kr. šumar. ravnateljstva u Zagrebu.

Oplakuju ga ožalošćena supruga sa dvije kćerke.

Čestitomu drugu i veteranu mile nam zelene struke neka bude lahka hrvat. zemlja, vječna spomen i Slava!

Društvene vijesti.

Ovogodišnja redovita glavna skupština hrvat.-slavon. šumar. društva obdržavati će se dne 10. kolovoza t. g. u Zagrebu, a na 11. kolovoza biti će poučni izlet u šume z. z. Draganić. — Pobliže o tome vidi u posebnom prilogu.

Zapisnik sјisan dne 12. veljače 1911. u Šumarskom domu u Zagrebu, prigodom obdržavanja sjednice upravljujućeg odbora hrv.-slav.-šum. društva.

Prisutni: I. potpredsjednik: Robert Fischbach; II. potpredsjednik: Josip Havas; tajnik: Bogoslav Kosović; blagajnik: Ljudevit Szentgyörgy; odbornici: Bokor Robert, Bona de Marino, Dojković Vilim, Keru Ante, Rukavina pl. Rude, Ružička August, Trötzer Dragutin, Tölg Vilim.

Ispričali izostatak: Preuzvišeni gosp. predsjednik Marko grof Bombelles i ostali neprisutni odbornici.

I. potpredsjednik u zastupanju predsjednika, Robert Fischbach otvara sjednicu, te prije nego se predje na dnevni red, priобćuje, da je Njeg. c. i kr. Ap. Veličanstvo naš premilostivi kralj, udostojao našem

mнogogodišnjem i zaslужnom predsjedniku preuzv. gosp. Marku grofu Bombellesu podieliti dostojanstvo svojega pravoga tajnoga savjetnika, te predlaže, da bi odbor hrv. slav. šum. društva, u ime društva dao vidljiv izražaj svojemu radovanju nad tim previšnjim odlikovanjem, te da bi se preuz. gosp. predsjedniku na način, kako to odbor zaključi, predala po slikaru Adolfu Femenu izradjena čestitka na pergamentu, koja glasi:

„Preuzv. gospodinu Marku grofu Bombellesu Nj. c. i kr. Apošt. Veličanstva pravom tajnom savjetniku, c i kr. komorniku, predsjedniku hrv. slav. šumars. društva itd. itd.

Već dugi niz godina posvetila je P. V. svoje odlične sile i umne sposobnosti rješenju svih pitanja našega javnoga života, pojmenice promicanju narodnog gospodarstva u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji.

Ove velike zasluge P. V. stekle su već davna u širim krugovima javnosti sveopće priznanje, pa su u novije doba i na previšnjem mjestu uvažene. Dična vijest, da je Nj. c. i kr. apošt. Veličanstvo obnašlo P V premilostivo imenovati svojim pravim tajnim savjetnikom, obradovala je svakoga pregaoca na polju narodnoga gospodarstva, napose svakog člana hrv. slav. šumars. društva.

Pod tim dojmom radosti, prožet dubokim poštovanjem spram P. Vaše, smatra si osobitom dužnošću upravljajući odbor hrv. slav. šumars. društva, P. Vašoj, kao svojemu mnogogodišnjemu i zaslужnomu predsjedniku, na tom previšnjem odlikovanju čestitati, žećeći vruće, da bi P. Vašoj Svemogući sreću podielio, da do skrajnih granica ljudskoga života i u napredak svoje blagotvorno djelovanje razviti može za dobrobit mile nam domovine Hrvatske, te da na čelu hrv. slav. šum. društva naprednom razvoju šumarskih prilika u zemlji, svoju naklonost, ljubav i brigu i nadalje potkloniti blagozivoli“.

Odbor prima jednoglasno predlog, ter zaključuje, da se posebno odašlanstvo sastoeće se iz I. potpredsjednika hrv. slav. društva R. Fischbacha, II. potpr. J. Havasa i tajnika B. Kosovića, kojemu bi se eventualno pri-družio u Varaždinu odbornik R. Schmidinger, uputi u Opeku, ter u tamošnjem dvorcu Preuzv. gospodinu uruči mu pročitanu čestitku.

Nakon toga priopće predsjedatelj, da je hrv. slav. šum. društvo izgubilo svoga mladoga člana, šumarskoga pristava gjurjevačke imov. općine Nikolu Gržetu, koji je dne 25. I. 1911. kod svojih roditelja u Sv. Jurju kraj Senja preminuo.

Odbornici kliknuše mladomu pokojniku „Slava“!

Na to se prelazi na ustanovljeni dnevni red:

Točka I. Čitanje i ovjerovljenje zapisnika prošle sjednice upravlja-jućega odbora, obdržane dne 11. XII. 1910.

Zapisnik bude po odboru nakon pročitanja uzet bez primjethe do znanja, te za njegovo ovjerovljenje izabrana gg: Marino de Bona i August Ružička.

Točka II. Izvješće o tekućem poslovanju.

Predsjedatelj sjednice priopće, da je preduzeo scontraciju društvenih blagajna dne 11. II. 1911, te da je zaključio:

A) Blagajnički dnevnik društvene imovine sa ostatkom od 9198 kruna 33 fil. koji se sastoji a) iz 3 kom $4\frac{1}{2}\%$ zadužnica hrv. slav. zem. hip. banke u Zagrebu i to:

Ser. III. br. 155. glaseća na	1000	kruna
" III. br. 156. "	1000	"
" III. br. 192. "	2000	"
b) uložnice I. hrv. štedionice u Zagrebu br. 139342.		
glaseća na	4580	"
c) cheque knjižice komerc. banke sa	527	"
d) gotovine u blagajni sa	91 K 33 f.	
B). Blagajnički dnevnik Pripomoće zaklade sa ostatkom od 12657 K 30 fil. koji se sastoji a) iz 3 kom. $4\frac{1}{2}\%$ zadužnica hrv. slav. zem. hip. banke u Zagrebu i to:		
Ser. III. broj 147. glaseća na	1000	"
" III. " 157. "	1000	"
" III. " 184. "	200	"
b) 5 kom. $4\frac{1}{2}\%$ komunal. založnica iste banke i to:		
Ser. III. broj 205. glaseća na	1000	"
" III. " 206. "	1000	"
" III. " 207. "	1000	"
" III. " 229 "	1000	"
" III. " 230. "	1000	"
c) 5 kom. $4\frac{1}{2}\%$ založnica I. hrv. štedione u Zagrebu i to:		
Ser. VII. br. 5114. glaseća na	1000	"
" VII. br. 5115. "	1000	"
" VII. br. 5116. "	1000	"
" VII. br. 5117. "	1000	"
" VII. br. 5118. "	1000	"
d) uložnice I. hrv. štedionice b. 103876. sa	457 K 30 f.	

C) Blagajnički dnevnik zaklade u spomenu pok A. Borošića sa gotovinom od 2497. kruna 16 fil., koja je uložena u I. hrv. štedionici na uložnicu br. 154580.

Odbor uzima scontraciju do znanja.

Zatim priopćuje predsjedatelj, da se radi bolesti g. Partaša ne može pristupiti k razpravi zakladnice zaklade Andrije Borošića, što ju je stavio odbornik Ante Kern, te predlaže, da se izabare u dotični pododbor mjesto g. Partaša drugi koji odbornik.

Odbor izabire u taj pododbor prisutnog odbornika g. Dragutina Trötzera.

Nadalje priopćuje predsjedatelj, da su se prijavili za članove I. i II. razreda, te kao predplatnik sliedeći:

Novi članovi I. razreda: Hankonyi pl. Stjepan, vlast. šumar. nadzornik Valpovo; Pećina Mihovil, šum. vježb. otočke imov. općine; Živnustka Franjo, vlast. nadšumar; Kopp Dragutin, šumar; Šauer Ladislav, šumar; Strnad Václav podšumar Janal Franjo podšumar, svi kod vlastelinstva Daruvar pl. Tüköry-a.

Kao novi članovi II. razreda prijavljeno je po: vlastelinstvu pl. Tüköry u Siraču 18 lugara, kr. drž. šumariji u Raiču 8 lugara, kr. šumar. uredu na Sušaku 2 lugara, gosp. uredu otoč. imov. općine 6 lugara, kot. šumariji gjurg. im. op. Novigrad 1 lugar, a zatim su pristupili: Leskovac Milan lugar z. z. Bršadin, Blažutić Antun vlast. lugar Luka lieva (Martinskaves-Sisak), Krčelić Luka vlast. lugar Topolje (Bregi kod Ivanića), Dunhović Franjo lugar z. z. u kotaru Slatina.

Kao pretplatnik za Šumarski list prijavio se Šumarski odjel zem. vlade u Sarajevu.

Odbor prima najavljenje za članove.

Društveni tajnik izviešćuje:

1. Da je hrv. slav. šum. društvo predalo gradskom poreznom uredu uz potvrdu dne 9. I. 1911. valovnicu o kamatnim dugovima.

2. Izviešćuje, da je u broju Šum. lista za siječanj 1911. raspisan natječaj za sastav kazala za Šum. list, prema zaključku upravljajućeg odjela od 24. IX. i 11. XII 1910.

Uzima se na znanje.

3. Proprije, da je na sve tiskare u Zagrebu razaslan jeftimbeni oglas za tiskanje „Šum. lista i Lug. vjestnika“. Rok za predloženje ponuda određen je do 1. III. 1911.

Uzima se na znanje.

4. Izviešćuje, da je uslied čestih upita vanjskih tvrdka, predsjedništvo hrvat. slav. šum. društva zainteresiralo trgov. obrtničke komore, neka bi nastojale oko osnutka pržione žira na veliko (br. 5. 1911).

Uzima se na znanje.

5. Pošto se je naknadno ispostavilo, da je vodomjer za šum. akademiju u društvenoj sgradi tako smješten, da registrira i vodu što ju potroše stanovi spadajući hrv. slav. šum. društvu, to je predsjedništvo 30. I. 1911. pod broj 155. načinilo točan obračun glede medusobnih tražbina između hrv. slav. šum. društva i kr. zemalj. vlade, odjela za unut. poslove i zamolilo potonju, da svoju doznaku najamnine prema tomu obračunu preinaci.

Uzima se na znanje.

6. Na društvo su stigle molbe „Hrvat. potpornog društva iz Pragakralj. Vinohradi“ i „Hrvatskog Sokola u Zagrebu“, kojima mole potporu, i to prvi za siromašne slušatelje Hrvate praškog sveučilišta, a potonji za podignuće hrvatske škole na Rieci.

Društveni odbor zaključuje, da se molbama neudovolji, jer su potpore za godinu 1910. jur u sjednici od 11. XII. 1910 razdieljene.

7. Društvo za gojenje lova i ribarstva moli, da mu se odstupi društvena dvorana dne 5. III. tg. za obdržavanje glavne skupštine.

Odbor svom pripravnosću po dosadanjem običaju dozvoljava obdržavanje skupštine u društvenoj dvorani.

Bugarsko šumarsko društvo (Societé des forestiers Bulgares) u Sofiji, Rue Solun 45., najavljuje svoj osnutak, obećaje hrv. sl. šumarskom društву ići na ruku, ako bude trebalo, te moli, da bi mu se šiljao društveni organ Šum. list u zamjenu za njihov organ „Gorski pregled“.

Odbor uzima s veseljem do znanja osnutak tog bratskog društva, te zaključuje, da se ono pismeno pozdravi, obeća mu se ako užtreba ići na ruku, zatim da mu se šalje u zamjenu za »Gorski pregled« Šumarski list i zatraže pravila u svrhu, da se hrv. slav. šum. društvo kao starije upiše mlađemu bratskomu društvu kao član.

Točka III. Eventualni predlozi:

1. Čita se dopis gosp. ureda otočke imovne općine od 5. XII 1910. broj 2329 u kom predlaže, da bi se šum. skupština obdržavala polovicom mjeseca kolovoza tg., jer će se tada obdržavati „Svesokolski slet“ i je-

Nacrt proračuna**Pokriće (Prihod):**

predložen XXXV. redovitoj

Tekući broj Stanika	Pređmet	Kruna		
		(God. 1910. zaista primljeno)	(God. 1911. bijaše preliminirano)	Za godinu 1912. se predlaže
A) Za društvenu imovinu.				
1 a	Stanarina šumarske akademije u Šumar. domu --	12315.—	12423.—	12370.—
b	za 2 stana u souterrainu Šumar. doma --	313.—	600.—	600.—
2 a	Podpora zemlje šumarskom društvu -----	1200.—	1200.—	1200.—
b	za izdavanje „Lugarskog vijestnika“	400.—	400.—	400.—
3 a	Članarina I. razreda tekuća (za 300 članova) --	2058.—	3000.—	3000.—
b	„ I. „ zaostala -----	2160.—	3500.—	1000.—
4 a	„ II. „ tekuća (za 900 članova) --	1936 —	1600.—	1800.—
b	„ II. „ zaostala -----	629.—	500.—	400.—
5	Prinos podupirajućih članova -----	2040.—	2000.—	2000.—
6	Predbrojnina -----	508.—	400.—	400.—
7	Upisnine -----	77.—	80.—	60.—
8	Kamati od uložene potrošne glavnice-----	412.—	250.—	420.—
9	Diplome -----	12.—	50.—	10.—
10	Oglasni -----	612.—	300.—	500.—
11	Vanredni prihod -----	27.—	97.—	40.—
	<u>Ukupno</u> -----			24200.—
	<u>Usporediv sa rashodom</u>			24200.—
	Ostati će koncem godine -----			—
B) Za pomoćnu zakladu.				
1	Kamati uložene zakladne glavnice-----	485.—	512.—	550.—
2	Prinosi i pristupnine -----	164.—		100.—
	<u>Ukupno</u> -----			650.—
	<u>Usporediv sa rashodom</u>			509.—
	Ostati će koncem godine -----			141.—
C) Za zakladu „A. Borošić“.				
	Za tu zakladu nije još svrha odredjena — a iznosi 31./V. 1911. = 2497 K 16 fil. koji su uloženi uz 4% ukamaćenje u I hrv. štedioni na uložnicu br. 154580.			

U Zagrebu, koncem mjeseca svibnja 1911.

Predsjedništvo hrv.-slav. šumarskoga društva.

za godinu 1912.

glavnoj skupštini društva.

Potreba (Razhod)

Tekući broj	Stavka	Predmet	Godine		
			1910. zaista izdano	1911. bijše pre- liminirano	1912. se predlaže
			Kruna		
		A) Za društ. imovinu:			
1	a	Odplata zajma brodskoj imovnoj općini - - - - -	7808--	7808--	7808 -
	b	Porez i namet - - - - -	495--	600--	500--
	c	Plin - - - - -	59--	50--	60--
	d	Vodovodna pristojba - - - - -	107--	223--	100--
	e	Osiguranje zgrade „Šumars. dom“	86--	74--	74--
	f	Uzdržavanje zgrade „Šumars. dom“	721--	1000--	1000--
	g	Plaća pazikuće - - - - -	-- --	300--	300--
2		Paušal tajniku - - - - -	375--	600--	600--
3		Paušal blagajniku - - - - -	600--	600--	900--
4		Paušal uredniku društ. organa „Šumarski list“ - - - - -	1200--	1200--	1800--
5		Nagrade suradnikom - - - - -	1008--	1500--	2500--
6		Tisak „Šum. lista“ i „Lug. Viestn.“	2893--	3500--	3200--
7		Vez i odprema tih listova - - -	587--	700--	700--
8		Nabava strukovnih časopisa - - -	109--	150--	150--
9		Nabava i uvez knjiga za knjižnicu	723--	500--	500--
10		Pisače potrebe uprave i nabava pokutiva - - - - -	79--	100--	400--
11		Tiskalice - - - - -	74--	100--	100--
12		Podpore - - - - -	400--	400--	800--
13		Pošta i biljezi - - - - -	181--	300--	250--
14		Trošak glavne skupštine - - -	57--	200--	200--
15		Prinos za intern. šumarsk. bibliografiju (kao prošle godine) - - -	-- --	150--	150--
16		Za sastav kazala Šumars. lista (kao prošle godine) - - - - -	-- --	550--	600--
17		Jubilarni štipendij za šumarsku akademiju - - - - -	-- --	600--	600--
18		Podpora za polazak excursije štipendisti - - - - -	-- --	-- --	80--
19		Vanredni trošak - - - - -	272--	195--	828--
		Ukupno - - -	-- --	-- --	24200--
		B) Za pripom. zakladi:			
1		Podpore - - - - -	500--	500--	500--
2		Vanredni trošak i poštarina - - -	176	-- --	9 --
		Ukupno - - -	-- --	-- --	509--

I. Prihod. (Pokriće.)

Zaključni
imovine hrv.-slav. šumarskog društva

Tek. broj	Stavka	Poimence	pre-	prim- ljeno
			liminirano	
			k r u n a	
1		Novčani ostatak koncem g. 1909. - - - - -	5752-	10067.67
2	a	Stanarina šumar. akademije od prije iznaj. prostorija	6123-	
	b	" od novo iznaj. prostorija	4651-	10769.60
	c	" za " stan zapadna stana II. kat - - - - -	1222-	1545.70
	d	" za 2 stana u souterrainu - - - - -	600-	313.20
3	a	Podpora zemlje šumarskomu društvu - - - - -	1200-	1200-
4	a	Podpora zemlje za izdavanje „Lug. Vjestnika“ - - -	400-	400-
4	b	Članarina I. razreda tekuća - - - - -	3200-	2058.27
5	a	Članarina I. razreda zaostala - - - - -	2000-	2160.72
5	b	Članarina II. razreda tekuća - - - - -	1800-	1936-
6		Članarina II. razreda zaostala - - - - -	500-	629-
6		Prinos podupirajućih članova - - - - -	1700-	2040-
7		Predbrojnina - - - - -	430-	508-
8		Upisnina - - - - -	72-	77-
9		Diplome - - - - -	100-	12-
10		Kamati vrednoštih papira i uložene glavnice - - -	250-	412.93
11		Oglas - - - - -	150-	612.75
12		Vanredni prihod - - - - -	50-	27.20
		Ukupno - - -	- - -	34770.04
		Usporediv sa razhodom od - - -	- - -	27890.47
		Pokazuje se preostatak u gotovom sa - - -	- - -	6879.57

B i l a n c a

I. Aktiva :	Šumarski dom - - - - -	228000- K
	Društveni muzej - - - - -	10890- K
	Društvena knjižnica - - - - -	7993- K
	Pokućstvo i inii inventar, predmeti - - - - -	1400- K
	3 kom. 4 ¹ / ₂ % hip. zaduž. (S. III. br 155, 156, 192.)	4000- K
	Uložnica I. hrv. šted. br. 139 342 sa - - -	1864.27 K
	Ch ^e que-knjižica komerc. banke sa - - -	27- K
	Gotovina u blagajni - - - - -	988.30 K
	Ukupno - - -	255162.57 K

u tomu izkazani dug na članarini I. i II. raz. sa 11. XII. 1910. - 3614.31 K.

II. Pasiva : Dug brodskoj imovnoj općini - - - - - 84335.07 K

račun

koncem godine 1910.

II. Rashod (Potreba).

Tek. broj	Stavka	Poimence	preliminirano	izdano
			k r u n a	
1	a	Odplata zajma brodskoj imovnoj općini - - - - -	7808-	7808 36
	b	Porez i namet - - - - -	500-	495 81
	c	Plin - - - - -	180-	59 20
	d	Vodovodna pristojba - - - - -	223-	107 80
	e	Osjegurnina za zgradu „Šumarski dom“ - - - - -	74-	86 80
	f	Uzdržavanje zgrade „Šumarski dom“ - - - - -	500-	721 38
	g	Plaća pazikući - - - - -	240-	- - -
2		Pašal tajniku - - - - -	600-	375 -
3		Paušal blagajniku - - - - -	600-	600 -
4		Paušal uredniku »Šum. L sta« i »Lugar. Viestnika«	1200 -	1200 -
5		Nagrada suradnikom - - - - -	1500-	1008 33
6		Tiskak „Šumarskog lista“ i „Lugarskog viestnika“ -	2800-	2893 33
7		Vez i odprema tih listova - - - - -	750-	587 50
8		Nabava strukovnih časopisa - - - - -	15-	109 36
9		Nabava i uvez knjiga za knjižnicu - - - - -	200-	723 68
10		Pisacne potrebe uprave - - - - -	50-	79 23
11		Tiskanice - - - - -	100-	74 50
12		Pošta i biljezi - - - - -	200-	18 76
13		Podpore - - - - -	400-	400 -
14		Kamati Pripom. zakladi za posudjenu gradj. glavnici	400-	233 33
15		Trošak glavnve skupštine - - - - -	200-	57 74
16		Vanredni trošak - - - - -	160-	272 24
17		Povrat grad ev. zajma Pripomo noj zakladi - - -	9815-	9815 12
18		Sastavak i tiskak kazala k Šumar. listu od g. 1877. do 1910. - - - - -	550-	- - -
19		Prinos pokusnoj postaji u Mariabrannu za inter. šumar. bibliografiju - - - - -	150-	- - -
		Ukupno - - -	- - -	27890 47

Sravniv aktivu od - - - - - 255.162 K 57 fil.
sa pasivom od - - - - - 84 335 , 07 ,
to iznosi društ. imovina - - - 170.827 K 50 fil.

Szentgyörgyi v. r., blagajnik.

Izpitanio i pronađeno u suglasju sa blagajničkim dnevnikom.

U Zagrebu, 20. svibnja 1911.

Rezisionalni odbor:

Béla pl. Thuránszky v. r.

Ivan Grčević v. r.

Zaključni**Pokriće (Prihod)**

Pripomoćne zaklade hrv.-slav. šumarskog društva

Tek. broj	Stavka	Poimence	preli-	prem-
			minirano	ljeno
kruna				
1	—	Koncem g. 1909. preostalo -----	2100—	2483 38
2	—	Kamati od posudjene glavnice hrv.-slav. šumarskom društvu -----	400—	233 33
3	—	Kamati od vrednostnih papira i uložene gotovine -----	100—	252 06
4	—	Povraćen zajam po hrv.-slav. šumarskom društvu -----	9815—	9815 12
5	—	Prinosi -----	—	164—
6	—	Tečajna dobit prigodom nabave vrednostnih papira -----	—	125—
		Ukupno -----		13072 89
		Usporediv sa razvodom -----		602 59
		Preostaje koncem godine -----		12470 30

B i

I. Aktiva: 3 kom. $4\frac{1}{2}\%$ zadužnica hrv.-slav. hip. banke u Zagrebu: (Ser. III. br. 147. glaseća na 1000 K " " br. 157. " , 1000 K " " br. 184. " , 200 K	2200 K
5 kom. $4\frac{1}{2}\%$ komunalnih založnica iste banke ito Ser. III. br. 205., 206., 207., 229, 230 à 1000 K	5000 K
5 kom. $4\frac{1}{2}\%$ založnica I. hrv. štedione u Zagrebu i to: S. VII. br. 5114, 5115, 5116, 5117, 5118. à 1000 K -----	5000 K
Uložnica I. hrv. štedione u Zagrebu broj 103.876 sa -----	270 K 30 fil.
što čini ukupno -----	12470 K 30 fil.

Zaključni

zaklade utemeljene u spomen pok. Andrije Borošića tajnika hrv.-slav

Ukupna gotovina uložena je u I. hrv. štedioni u Zagrebu na uložnicu broj 154.580, te

Opozka: Zakladnica

Srađeno i suglasno pronadjeno

U Zagrebu

Rezisionalni

Bela pl. Thuránszky, v. r.

račun

(u spomen nadšum. V. Köröskenyi-a) koncem g. 1910.

Potreba (Razhod)

Tek. broj	Stavka	Poimence	preli-	izdano
			minirano	kruna
1	—	Potpore -----	500—	500 —
2	—	Poštarina -----	—	1.76
3	—	Vanredni trošak (izravnjanje kamata prigodom nabave vriedn. papira -----	—	100.83
		Ukupno --		602.59

Ianca

II. Pasiva: ne ima.

račun

šumarskog društva, te kr. zemaljskog šumar. nadzornika, koncem god. 1910.

iznosi ----- 1982 K 16 fil.

nije još sastavljena.

sa blagajničkim dnevnikom.

20. svibnja 1911.

odbor:

Szentgyörgyi v. r. blagajnik

Ivan Grćević, v. r.

senska izložba, i jerbo je to doba podesnije za izlete šum. društvu, nego li polovica mjeseca rujna, kada se obično šum. skupština drži, a kada je vrieme jesenskih kiša.

Odbor zaključuje, da se skupština drži u Zagrebu za vrieme sokolskog sleta, no da se glede izleta u inozemstvo svakako nastoji provesti zaključak glavne skupštine. Istom ako se ne bi moglo ići u inozemstvo, neka se načini izlet eventualno u Draganić, u šume istoimene z. z.

2. ll. potpredsjednik presv. gosp. Havas stavlja predlog, da se nabavi za društvenu knjižnicu djelo o „prvoj internac. lovačkoj izložbi u Beču god. 1910.

Prima se.

3. Odbornik g. Dojković predlaže, da hrv. slav. šum. društvo pristupi kao član novinarskom društvu.

Odbor zaključuje, da će to pitanje do buduće sjednice odgodi, a predlagati neka doprinese podatke, da li su i druga društva novinarskom društvu pristupila.

4. Isti predlaže, neka bi se u buduće knjige, što se kane za knjižnicu naručiti, popisale i izkaz predložio odboru na prihvatz.

Zaključuje se, da se predlogu udovolji, no da predsjedništvo može i nadalje pojedine knjige i samo naručiti i o tom po dosadanjem običaju izvestiti.

5. Odbornik g. Kern predlaže, da se nabave novi chicheji za naslovni list Šum. lista i Lug. vjesnika.

Dozvoljava se.

6. Isti predlaže, da se nabave slova za tiskanje adresa članova i preplatnika lista.

Dozvoljava se.

7. Odbornik g. Trötzer predlaže, da bi se provadiao jedan prijašnji zaključak, po kojem da bi Šum. list kao prilog donašao naredbe kr. zem. vlade i kr. drž. šum. uprave.

Usvaja se.

8. Odbornik g. Kern predlaže, da bi se za veće i teže nacrte u Šum. listu, prema težini izradbe opredje jivao honorar po predsjedništvu društva
Prima se

Pošto daljnih predloga ne ima, to predsjedatelj zaključuje sjednicu time, da će ovaj zapisnik potpisati dva odbornika, koja će biti izabrana u tu svrhu u budućoj sjednici.

Fischbach v. r. Tölg v. r. Rukavina v. r. B. Kosović v. r.
tafnik.

Predmet: ispitivanje vodjenja blagajničkih dnevnika hrv. slav. šumarskog društva za g. 1910.

Zapisnik od 20. svibnja 1911. spisan u društvenim prostorijama Šumarskoga doma u Zagrebu

Prisutni pod. isani: Izpitivanjem je vodjenja blagajničkih dnevnika ustanovljen blagajnički ostatak koncem g. 1910:

A). za imovinu hrv. slav. šumarskog društva sa 6879 K 57 fil. i to u gotovom 988 K 30 fil. i 5891 K 27 fil. u vrijednostnim papirima;

B.) za pripomočnu zakladu hrv. slav. šumarskog društva u spomen nadšumara V. Köröskenyi-a sa 12 470 K 30 fil, u vrednostnim papirima i

C.) za zakladu u spomen kr. zemaljskog šumarskog nadzornika I. razreda i tajnika hrv. slav. šumar. društva Andrije Borošića sa 1982 K 16 fil. u vrednostnim papirima.

Zaključeno i podpisano.

Revidionalni odbor, u Zagrebu 20. svibnja 1911.

Bela pl. Thuranszky

Ivan Grčević.

Honoriranje članaka. U sjednici upravljujućega odbora hrv.-slav. šumarskoga društva, koja je održana na 3. lipnja t. g. zaključeno je, da se u buduće bolje honoriraju članci i ini sastavci, koji budu otisnuti u Šumarskom listu i Lugarskom vijestniku. Prema tomu zaključku plaćati će se po jednoj stranici:

- a) za izvorne sastavke 5·0 K;
- b) za prevode 3·5 K; i
- c) za prepisane stvari 2·0 K.

Povrh toga će se onakovi članci, koji su osobito vrijedni, u koji je sastavljač morao uložiti puno truda, te koji su u strukovnom i jezičnom pogledu tako dotjerani, da ih nije trebalo ništa ili veoma malo ispravljati, — na predlog urednika društvenoga časopisa, po upravljujućem društvenom odboru još posebno nagraditi.

Prema tomu će šumarsko društvo vanredno dobro nagradjivati suradnike svoga društvenoga časopisa, te se stoga mora opravdano nadati, da će naši šumari u buduće marljivije suradjivati i time uredniku olakšati ostvarati njegovu želju, da društveni organ bude po svom sadržaju ne samo raznovrstan i zanimiv, nego i na doličnoj strukovnoj visini.

Zakoni i naredbe.

Naređba kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade, odjela za bogoštovlje i nastavu od 2. lipnja 1911. broj II 349. o priznanju ravnopravnosti između šumarsko-mjerničkoga strukovnoga tečaja kr. ugarske rudarske i šumarske visoke škole u Selmecbanyi i kr. šumarske akademije, prislonjene uz mudroslovni fakultet kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu.

Budući da se naučna osnova te naučni i ispitni red šumarsko-mjerničkoga strukovnoga tečaja kr. ugarske rudarske i šumarske visoke škole u Selmecbanyi s naučnom osnovom te naučnim i ispitnim redom kr. šumarske akademije u Zagrebu, u svim temeljnim i bitnim ustanova podudaraju, — izuzevši omanje neke nebitne razlike, — nalazi kr. hrv.-slav.-dal. zemaljska vlada, odio za bogoštovlje i nastavu, u pogledu sticanja zakonite šumarske kvalifikacije priznati naucima svršenim u šumarsko-mjerničkom strukovnom tečaju visoke škole u Selmecbanyi ravnopravnost s naucima svršenim u kr. šumarskoj akademiji u Zagrebu, kako u pojedinim dijelovima, tako i u cijelosti, i to pod ovim uvjetima:

I. S obzirom na pojedine dijelove:

I Ako se opseg i sadržaj naučne koje struke u oba zavoda predaje u okviru jednoga naučnog predmeta, to

a) iz toga predmeta propisno polučeni i od šumarsko-strukovnog tečaja visoke škole u Selmeczbani potvrđeni uspjeh ispita vrijedi pri prijelazu redovitoga slušača u kr. šumarsku akademiju u Zagrebu i za tu akademiju, t. j. dотični slušač ne treba taj predmet ovdje ponovo slušati, niti iz njega ponovo ispit polagati;

b) redoviti pak slušač, koji je takav predmet prema potvrdi šumarsko-strukovnoga tečaja u Selmeczbani propisno slušao, no ispitu iz toga predmeta nije pristupio, ili pristupivši nije uspio, ali pri tom nije izgubio pravo na ispit, dotično na popravni ispit, može, ako u kr. šumarsku akademiju u Zagrebu kao redoviti slušač pristupi, u smislu § 2 odnosno § 6. naučnoga i ispitnoga reda te akademije od 13. ožujka 1.909. broj 4.845., ispit ovdje jedanput polagati, odnosno popravljati, te je samo u tom slučaju dužan dотичni predmet ponovo slušati, ako na naknadnom, odnosno popravnom ispitu ne uspije.

2. Ako se opseg i sadržaj naučne koje struke u šumarsko-strukovnom tečaju visoke škole u Selmeczbani predaje u okviru jednoga naučnog predmeta, a u kr. šumarskoj akademiji u Zagrebu u okviru više naučnih predmeta, to

a) iz toga predmeta propisno polučeni i od šumarsko-strukovnoga tečaja u Selmeczbani potvrđeni uspjeh ispita vrijedi pri prijelazu redovitoga slušača u kr. šumarsku akademiju u Zagrebu i za tu akademiju za sve one predmete, kojih naučnu građu takav predmet šumarsko-strukovnog tečaja u Selmeczbani u sebi sadržava, t. j. slušač ne treba dотичne predmete u zagrebačkoj šumarskoj akademiji ponovo slušati, niti iz njih ponovo ispite polagati;

b) redoviti pak slušač, koji je takav predmet prema potvrdi šumarsko-strukovnoga tečaja u Selmeczbani propisno slušao, no ispitu iz toga predmeta nije pristupio, ili pristupivši nije uspio, ali pri tom nije izgubio pravo na ispit, dotično na popravni ispit, može, ako u kr. šumarsku akademiju u Zagrebu kao redoviti slušač pristupi, u smislu § 2 odnosno § 6. naučnoga i ispitnog reda te akademije od 13. ožujka 1.909. broj 4.845., jedanput ovdje ispit polagati, odnosno popravljati iz svih onih predmeta, kojih naučnu građu dотичni zajednički predmet šumarsko-strukovnoga tečaja u Selmeczbani u sebi sadržava, te je samo onaj predmet dužan u zagrebačkoj šumarskoj akademiji ponovo slušati, iz kojega na naknadnom, odnosno popravnom ispitu ne uspije.

3. Ako se opseg i sadržaj naučne koje struke u šumarsko-strukovnom tečaju visoke škole u Selmeczbani predaje u okviru više naučnih predmeta, a u kr. šumarskoj akademiji u Zagrebu u okviru jednoga naučnog predmeta, to

a) iz pojedinih tih predmeta propisno polučeni i od šumarsko-strukovnoga tečaja u Selmeczbani potvrđeni uspjesi ispita vrijede pri prijelazu redovitoga slušača u kr. šumarsku akademiju u Zagrebu i za tu akademiju, ali tako, da se u šumarsko-strukovnom tečaju u Selmeczbani polučeni ispitni uspjesi računaju z jedno, t. j. slušač ne treba dотичni zajednički predmet zagrebačke šumarske akademije ovdje ponovo slušati, niti iz njega ponovo ispit polagati;

b) redoviti pak slušač, koji je pojedine takve predmete prema potvrdi šumarsko-strukovnoga tečaja u Selmeczbani propisno slušao, no ispitu iz svih tih predmeta nije pristupio, ili pristupivši nije uspio, ali pri tom nije

izgubio pravo na ispit, dotično na popravni ispit, može ako u kr. šumarsku akademiju u Zagrebu kao redoviti slušač pristupi, u smislu § 2 odnosno § 6. naučnoga i ispitnog reda te akademije od 13. ožujka 1.909 broj 4.845., jedanput ovdje polagati, odnosno popravljati ispit iz dotičnoga zajedničkog predmeta, te je samo u tom slučaju dužan taj predmet ponovo slušati, ako na naknadnom, odnosno popravnom ispitu ne uspije.

II. S obzirom na cijelost:

Sve dotele, dok se naučna osnova te naučni i ispitni red šumarsko-strukovnog tečaja u Selmeczbanyi budu s naučnom osnovom te naučnim i ispitnim redom kr. šumarske akademije u Zagrebu u svim temeljnim i bitnim ustanovama podudarali, — bez obzira na eventualne promjene, koje će možda u buduće trebat prema potrebi poduzeti, — ima se potpuno apsolviranje šumarsko-strukovnog tečaja u Selmeczbanyi, u pogledu sticanja zakonite šumarske kvalifikacije, smatrati jednak valjanim s potpunim apsolviranjem kr. šumarske akademije u Zagrebu.

Primjećuje se, da je kr. ugarski ministar za poljodjelstvo izdao analognu naredbu od 25. travnja 1.911. broj 17.575. o priznanju ravnopravnosti između kr. šumarske akademije u Zagrebu i šumarsko-mjerničkoga strukovnoga tečaja kr. ugarske rudarske i šumarske visoke škole u Selmeczbanyi.

U Zagrebu, dne 2. lipnja 1.911.

Dr. Tomašić v. r.

Glede sakupljanja statističkih podataka o pošumljenjima koja su izvedena na temelju šumsko-gospodarstvenih osnova, izdala je kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlada, odjel za unut. poslove, slijedeću naredbu.

Br. 18539—1911.

Kr. županijskoj oblasti

u

U svrhu pripreme statističkih podataka za ona pošumljenja, koja su izvedena na osnovu šumsko-gospodarstvenih osnova tečajem (proletna i jesenska) g. 1910. u šumama označenima u §. 14. zakona od 26. ožujka 1894., kojim se uređuje stručna uprava i šumsko gospodarenje u šumama, stojećima pod osobitim javnim nadzorom i šumama krajiških imovnih općina, — dostavlja se naslovu u prilogu pod %. odnosni izkaz time, da ga u koliko se odnosi na djelokrug naslova, izpunjenog u neprekoračivom roku do 5. travnja ovamo podnese.

Pošto će se takovi izkazi imati i u buduće svake godine do gornjega roka ovamo podnašati, to se naslov pozivlje, da ovu naredbu medju svoja normalija unese i u rokovniku predbilježi, da bude njezino redovito i pravodobno ovršenje zajamčeno.

Znanja radi obavješće se naslov, da su gradska poglavarnstva u Zagrebu, Varaždinu, Osieku i Zemunu, kao i gospodarstveni uredi svih imovnih općina u bivšoj hrv. slav. vojnoj Krajini, neposredno odavle o predležećem odisu obavješteni, dok će uprava šuma kr. državnog erara odnosne podneske posebnim putem pribaviti.

U Zagrebu, 27. ožujka 1911.

Za bana
kr. banski savjetnik
Partaš v. r.

K broju 18539 — 1911.

Izkas pošumljenja na osnovu šumskih gospodarskih osnova u Hrvatskoj i Slavoniji god. 1910.

Županija, municipij	Tečajem godine				Pošumljenje što nije bilo propisano
	valjalo je pošumiti	pošumljeno je od	pod §. 14 zakona od 26. III. 1894.* imovnim priopćinama u bivšoj hrv.-slav. vojnoj Krajini spadajuće	pod §. 14 zakona od 26. III. 1894.* imovnim priopćinama u bivšoj hrv.-slav. vojnoj Krajini spadajuće	
	površine	katastr. jutara			

* To je zakon, kojim se uređuje stručna uprava i šumsko gospodarenje u šumama, koje stoje pod osobitim javnim nadzorom.

Različite vijesti.

Zakladi za uzgoj djece šumarskih činovnika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji darovali su:

a) šumarski činovnici gradiške imovne općine svotu od 34 K 17 fil. u mjesto vienca na odar pokojnoga nadšumara Gustava Heinzena.

b) hrvat-slavon šumarsko društvo iznos od 30 K u mjesto vienca na odar svoga utemeljiteljnoga člana Eduarda Rossipala, kr. šumarnika u. m.; i

c) u spomen kr. šumarnika i upravitelja šum. rediteljstva u. m. Eduarda Rossipala, darovala je njegova obitelj iznos od 100 K.

,**Zakladi na uspomenu nadšumara Vladoja pl. Köröskenyia**“, darovala je „u spomen kr. šumarnika i upravitelja šum. rediteljstva u. m. Eduarda Rossipala“, njegova obitelj iznos od jedne stotine (100) kruna.

Na tim darovima se uprave spomenutih zaklada najtoplije zahvaljuju.

Stanje zajedničke mirovinske zaklade činovnika imovnih općina bivše hrv.-slav. vojne Krajine, koncem godine 1910.

Prema odpisu kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade, odjela za unut. poslove od 17. lipnja 1911. broj 76.817 ex 1910. je stanje te zaklade sliedeće:

Gotovina	Zadužnice				Opazka	
	Naziv		broj	nominalna vrijednost		
	K.	f.				
			70.801	125.500	—	
			75.602	17.000	—	
			76.808	8.000	—	
			79.210	10.400	—	
	4% zajednička papirna renta		105.077	8.600	—	
			107.661	10.800	—	
			117.356	12.000	—	
			117.419	18.000	—	
			120.780	6.400	—	
			121.147	7.800	—	
			121.225	18.000	—	
			123.783	20.000	—	
	5% zaj. papirna renta		159.766	4.500	—	
			195.206	6.200	—	
	4% " srebrna renta		44.696	20.300	—	
	5% " " "		44.201	700	—	
			71.669	8.200	—	
			2.736	34.400	—	
			4.265	54.900	—	
			4.758	30.900	—	
			5.679	4.900	—	
			6.493	46.400	—	
			8.667	20.200	—	
			7.719	32.800	—	
			10.823	6.000	—	
			12.921	26.600	—	
	4% ugarska krunска renta		13.249	10.100	—	
			13.532	29.200	—	
			14.614	19.000	—	
			15.192	31.000	—	
			15.950	8.900	—	
			15.991	10.900	—	
			17.022	20.200	—	
			17.530	27.300	—	
			17.606	6.500	—	
			18.023	32.400	—	
			18.424	10.700	—	
			18.976	7.000	—	
	4% ug. zemljorazteretnice		2.131	13.200	—	
			2.991	8.800	—	
			3.117	11.400	—	
Iznos	149	90	—	801.700	—	

			Zadužnice			Opazka
Gotovina			Naziv	broj	nominalna vrijednost	
	K.	f.			K.	f.
Prenos	149	90			801.700	f
			4% ug. zemljoraz-teretnice	3.210 2.114 3.443 2.203 3.675	2.200 2.400 11.200 5.600 20.000	— — — — —
			4% hrv. slav. razteretnice	289 829 1.032 1.243 1.291 1.308 1.810	8.400 8.000 6.200 9.400 2.200 12.200 3.000	— — — — — — —
			4½% hrv. slav. regalno odštetne obveznice	1.235 1.409 1.627	10.200 20.000 6.500	— — —
			4½% založnice hrv. slav. zemaljske hipotekarne banke	1.552 3.513 4.695 4.696 4.288 688 4.707 379 2.076 3.954 4.098 4.182 429 535 536 365 1.274 1.290 1.382 1.385 1.608 283 284 301 254 302 374 406 407 408 409 1.078	10.000 200 2.000 2.000 200 1.000 2.000 10.000 10.000 2.000 200 200 10.000 2.000 2.000 2.000 200 1.000 200 200 200 200 200 200 2.000 2.000 2.000 2.000 2.000 2.000 2.000 2.000 2.000 2.000 2.000	— —
Iznos	149	90			1,014.800	—

Gotovina	Zadužnice			Opažka	
	Naziv		broj		
	K	f.			
Prenos	149	90		1,014.800	
			1.373	2.000 —	
			1.777	2.000 —	
			1.505	2.000 —	
			1.506	2.000 —	
			1.507	2.000 —	
			1.508	2.000 —	
			1.709	200 —	
			1.710	200 —	
			1.016	10.000 —	
			1.139	10.000 —	
			1.140	10.000 —	
			1.141	10.000 —	
			1.770	200 —	
			1.771	200 —	
			1.772	200 —	
			1.773	200 —	
			1.695	2.000 —	
			1.696	2.000 —	
			1.697	2.000 —	
			1.698	2.000 —	
			1.893	200 —	
			1.894	200 —	
			345	10.000 —	
			346	10.000 —	
			347	10.000 —	
			348	10.000 —	
			349	10.000 —	
			276	500 —	
			742	100 —	
			1.002	1.000 —	
			1.630	1.000 —	
			1.631	1.000 —	
			1.688	100 —	
			1.689	100 —	
			1.690	100 —	
			1.691	100 —	
			1.220	10.000 —	
			816	500 —	
			2.227	100 —	
			1.244	10.000 —	
			2.243	10 —	
			630	10.000 —	
			615	1.000 —	
			Uložnica hrv.-slav. zemaljske hipot banke 3.6% broj 627 1197	25.661 73	
Ukupno	149	90		1,187.761 73	

Ug. zem. šumarsko društvo. Iz izvješća tajnika toga društva pročitanog na skupštini održanoj u Budimpešti 11. XII. 1910. vadimo slijedeće.

Iz podpornih zaklada podijeljeno je 1909. godine 2407 K. podpore 59. šumarsko-činovničkim i podčinovničkim udovama; 1194 K. podpore 26. sirotčadi šumarskih činovnika; te 2040 K. podpore 16. šumarskih činovnika i 5. lugara.

Društveni imetak iznašao je koncem 1909. godine 932 592 K. 46 f., od koje svote odpada 388.333 K. 52 f. na našastarsku vrijednost družvene zgrade, 295.485 K. 76 f. na zaklade, 192.770 K. 33 f. na slobodno raspoloživu temeljnu glavnicu, 31.705 K. 26 f. na našastarske predmete i 24.300 K. 59 f. na vrijednost knjižnjice. Primitci 1910. godine do 10. XII. 1910. iznašali su 98.180 K. 19. f. a izdatci 62.556 K. 93 f.

Broj društvenih članova je bio slijedeći: utemeljiteljnih članova 860 redovitih članova 1151 ili ukupno 2011, što prama prošloj godini znači prirast od 1 utemeljiteljnog i 34. redovitih članova.

Trgovina drvom.

Uspjesi javnih dražba stabala bili su slijedeći:

1. Na dražbi obdržavanoj dne 29. travnja t. g. kod kr. šumskog ureda na Sušaku je:

a) 2462 m³ jelove i 1018 m³ bukove drvne gromade u sječini »Strovača«, kr. šumarije u »Kosinju«, sposobne za gradivo, a procjenjene na 10.562 K, dostala tvrdka Š. Vidmar i Rogić iz Sv. Jurja za procjenbenu vrijednost;

b) 14 m³ jelove i 83 m³ bukove drvne gromade sposobne za gradivo, te 3150 m³ bukove drvne gromade sposobne za gorivo u sječni »Kozjak« kr. šumarije u »Kosinju«, procjenjene na 3841 K, dostala je takodjer tvrdka Š. Vidmar i Rogić iz Sv. Jurja za kupovninu u iznosu od 3850 K; i

c) 284 m³ bukove drvne gromade u sječini »Kik« kr. šumarije u »Ljeskovcu«, sposobne za gradivo, a procjenjene na 1024 K, dostao je Šime Devčić iz Krasna za kupovninu u iznosu od 1150 K.

2. Kod dražbe obdržavane na 17. svibnja t. g. kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu, je 1885 m³ jelove i 561 m³ bukove deblovine u I. sjekoredu kr. šumarije u Fužinama, procjenjene na 16.186 K, dostao je Martin Pečarić iz Vrata za 19.000 K; a 47 9 m³ jelove i 4905 m³ bukove deblovine u I. sjekoredu kr. šumarije u Ogulinu, procjenjene na 25.332 K, dostala je tvrdka Descovich i Bačić iz Rieke za 26.114 K.

Na 635 m³ jelove i 1491 m³ bukove deblovine u I. sjekoredu kr. šumarije u Ravnojgori, procjenjene na 6268 K nije stigla nijedna ponuda.

3. Kod dražbe stabala iz šume z. z. »Lokve« obdržavane na 20. svibnja t. g. kod kr. kotarske oblasti u Delnicama, je:

a) 157 jelovih i omorikovih stabala u šumi »Golubnjak«, procjenjenih na 160.29 m³ gradje i 63.58 m³ ogrieva, uz iskličnu cijenu od

1.893 K 37 fil. — dostala tvrdka F. Corrosacazc iz Vrata za 19.000 K;

b) 100 jelovih stabala u šumi »Rogozno«, procjenjenih na 319·46 m³ gradje i 77·32 m³ ogrieva, uz iskličnu cijenu od 3324 K 22 fil. — dosta je Bartol Grgnrić iz Homera za 3432 K 19 fil.; i

c) 50 jelovih stabala u šumi »Križi«, procjenjenih na 203 m³ gradje i 46·90 m³ ogrieva, uz iskličnu cijenu od 2110 K 46 fil. dosta je također Bartol Grgurić iz Homera i to uz iskličnu cijenu.

4. Na 20. svibnja i 24. lipnja t. g. obdržavana dražba bukovih, grabovih i hrastovih stabala z. z. plem sudčije »Dragonožec« (Turopolje), procjenjenih na 43·941 K, ostala je bezuspješna.

5. Kod dražbe obdržavane na 24. lipnja t. g. kod k.r. kotarske oblasti u Cirkvenici je I. skupinu od 497 jelovih stabala z. z. »Novi—Zagon«, procjenjenih na 1229·55 m³ gradje, a uz iskličnu cijenu od 8606 K 85 fil. — dosta Nikola Katnić iz Cirkvenice za 8618 K. Ostale 3 skupine sa 1500 stabala ostale su neprodane.

Upit.

Za vrijeme službovanja u svojstvu lugara uplatio sam 606 K u mješćnim obrocima po 2 K kao članarinu u mirovinsku zakladu sbara službenika križevačke imovne općine. Sada sam polučio čast oficiala u istoj imovnoj općini, te mi je naredbom kr. zemaljske vlade od 15. siječnja 1907. broj 17.335 iznimno dozvoljen povratak rečene svote, ali se tomu protivi glavna skupština mirovinske zaklade Kojim putem mogu doći u posjed uplaćenih 606 K, ili barem izhoditi prenos iz lugarske mirovinske zaklade u korist zajedničke mirovinske zaklade činovnika krajiških imovnih općina onamo, da mi se zaračuna na račun odplate prinosa (takse) propisanog (e) za potonju činovničku zakladu?

U Belovaru, 16. lipnja 1911.

Tanasić Stojčević, official.

Odgovor.

U pravilima mirovinske zaklade sbara službenika Križevačke imovne općine nema u opće nikakove ustanove o povratku uplaćene članarine.

Citirana naredba broj 17.335 ex 1907. riešava spor između dva lječnika, dočim o povratku kakove članarine ni spomena nema.

G.

Upit.

Može li se lugarima, kao javnoj straži zabraniti nošenje puške?

Zakupnik lovišta P. uložio je utok protiv odluke gr. poglavarnstva u P. od 23. XII. 1910. br. 7613 kojom je njegov zahtjev odpućen u pogledu ukrate dozvole nošenja puške po lugarskomu osoblju u službi kao javne

straže. Proti toj odluci uložio je lovozakupnik utok na kr. žup. oblast u Z. koja je odlukom od 4. IV. 1911. br. 3166. utok uvažila pozivom na okružnicu upr. odbora županije Z. od 4. studena 1893. br. 2.432. i odobrenja žup. oblasti od 3. listopada 1895. i zaključka župan. skupštine od 22. lipnja 1896. toč. XV. ter okrnjnice kr. žup. oblasti u Z. od 17. kolovoza 1896. br. 1702., — na znanje primljene u župan. skupštini od 21. prosinca 1896. toč. I.

Tomu dosledno bi lugari u službi kao javna straža, imali nositi samokres i lovački nož.

Usuprot gornjih odredaba lugari ovoga područja svih šumoposjednika rabe u službi kao javna straža pušku, kao navadno oružje propisano ustavom §. 53. o. š. z., koji uporabu samokresa ne poznaje.

Nastaje pitanje, koje ustanove, da li one gornje, ili potonja ustanova §. 53. o. š. z. u krieposti stoji i važi, i koje bi se imale držati općenito, a ne da se iznimke čine neopravdano za pojedinog šumoposjednika.

Proti gornjoj drugomolbenoj rješitbi, kojom je uvažen utok zakupnika lovišta, podastrt je po grad. poglavarstvu u P. dne 12. IV. t. g. pod br. 1901 utok na vis kr. hrv. sl. dalm. zem. vladu.

Primjetiti mi je još, da je u uvodno spomenutom utoku zakupnik lovišta ustvrdio, da šumari uporno traže oboružanje lugara sa lovačkom puškom lih osobne koristi radi, koju sam osvadu od sebe najodlučnije odbio.

Da li će lugari u službi kao javna straža nositi pušku sa metcima, sa sačmom, ili sa zrnom, nadležna je odlučiti na to zvana vlast, no tvrdim, da je lugarskom osoblju u službi kao javnoj straži, puška — ne samo zato, što je zakonom priznana kao navadno oružje, — neobhodno nuždna, nego i zato, što samokres u tu svrhu ne odgovara, što izkustvo iz lugarske službe i svrha javne straže dokazuje i sveudilj uči.

Molim stoga gg. sudrugove, ako im je u tom predmetu poznata koja vrhovna rješitba, da ju u ovomu listu izvole priopćiti.

Vinko Benak, nadšumarnik u. m.

Broj 8225 ex 1911.

Oglas dražbe.

Dana 29. srpnja t. g. u 9 sati prije podne obdržavati će se u uredu kr. kotarske oblasti u Kutini, javna pismena dražba »Jasenove šume Gredice z. z Kutina«.

Procjenbena vrednost i ujedno isklična cijena je 39.949 K 40 fil.

Pobliži dražbeni uvjeti mogu se uviditi za vrijeme uredovnih sati u uredu kr. kotarske oblasti u Kutini.

U Kutini, 10. lipnja 1911.

Kr. kot. predstojnik: **Vrklijan** v. r.

Broj 37041 ex 1911.

I. A-2.

Poziv

u predmetu podpora, koje se mogu iz zaklade za uzgoj djece državnih šumarskih činovnika izdati u školskoj godini 1911/12.

U mjesecu srpnju tekuće godine razdzieliti će se iz zaklade za uzgoj djece državnih šumarskih činovnika, koji spadaju pod službovni djelokrug kr. ug. ministarstva za poljodjelstvo, podpore za školsku godinu 1911/1912, i to u smislu točke 4. pog. 8. pravilnika, odobrenog pod br. 79981-1906.

U smislu citiranoga pravilnika mogu podporu dobiti djeca, odnosno sirote obojega spola sviju namještenih aktivno služećih, umirovljenih i preminulih činovnika državnog šumarstva (kod drž. šuma, kod općinskih i inih šuma, što su pod državnom upravom, kod šumarskih nadzorničtva, kod visoke šumarske škole u Selmecbányi, kod lugarskih stručnih škola i kod šumarskih pokusnih postaja) t. j. djeca, odnosno sirote obojeg spola šumarskih činovnika, šumarskih profesora, šumarskih inžinira, šumarskih erarskih liečnika, šumarskih računarskih činovnika i kancelista, — ako su ta djeca u koju od dolje navedenih tuzemnih škola, kao redoviti učenici za školsku godinu 1911/1912. primljena, nadalje u koliko bi školu već i prije polazila bila, — ako je od redova, koji su u njihovim svjedočbama o napredku u naukama izkazani, barem polovica „odlično“, „izvrstno“, „veoma dobro“ ili „dobro“. Nevaljani red izključuje podporu.

Redovi se iz gombanja, pjevanja, te iz pojedinih neobvezatnih predmeta kod ustanovljenja prava na podporu ne uzimaju u obzir.

U smislu §. 18. pravilnika mogu dobiti podporu redoviti učenici slijedećih zavoda, i to:

A) muška djeca koja polaze:

1. šumarsku visoku školu,
2. gimnazije,
3. realke,
4. više trgovачke škole,
5. više obrtne škole,
6. gradjanske škole.

B) ženska djeca koja polaze:

1. preparandije i zavode za odgoj pjestinja i odgojiteljica,
2. ženske trgovачke tečajeve,
3. više djevojačke škole, i
4. gradjanske djevojačke škole.

C) djeca obojeg spola, koja polaze:

1. pučke škole uz ograničenje, da muška djeca, te ženska djeca, koja polaze I.—IV. razred, mogu dobiti podporu samo u slučaju, ako su prisiljena u pomanjkanju odgovarajućih mjestnih škola, u drugom mjestu nauke polaziti.

2. Lječilišno-pedagoške zavode za poduku gluhoti, sličnih itd. i to bez obzira na starost i prednabrazbu djece. Učenici drugih zavoda, te izvanredni učenici, privatni učenici i slušatelji gosti gore navedenih zavoda, kao i slušatelji raznih povremenih (zimskih večernjih tečajeva itd.), ne mogu dobiti podpore.

Podpore se podijeljuju uz obzir na materijalne odnošaje dotičnoga činovnika molitelja, odnosno na materijalno stanje siročadi. U slučaju jednakih prava, imadu prednost sirote i takovi činovnici, koji više neobiskrbljene djece imadu, ili kojima na njihovo službenoj postaji odgovarajući zavod na raspolaganje ne stoji.

Kod podijeljenja podpora uzimaju se u obzir takodjer i zasluge oca.

Jedan činovnik može dobiti podporu samo za odgoj jednoga djeteta, za dvoje ili u izvanrednom slučaju za troje djece samo onda, ako dotičnik u prvom slučaju najmanje četvero, ili u drugom slučaju najmanje pетero takove djece ima, koja su roditeljske skrbi još potrebna.

Podpora se podijeljuje u smislu pravilnika uvjek samo na jednu školsku godinu, nu dotičnik može podporu dobiti i za sljedeću godinu, ali samo na temelju nove molbenice.

Podpore će se izplaćivati počam od mjeseca rujna u deset jednakih mjesecnih obroka, ali samo u onom slučaju, ako diete koji od gore navedenih zavoda faktično polazi, odnosno prvi obrok onda, kada diete u dotični zavod primljeno bude.

U molbenicama za podijeljenje podpore valja iztaknuti broj molitljeve neobiskrbljene djece, njihovu dobu, zavod koji pohadjaju, te veličinu stipendije, koju diete eventualno uživa ili veličinu koje slične stalne podpore, te valja molbenici priklopiti posljednju školsku svjedočbu dieteta kao i uredovnu svjedočbu o materijalnom stanju roditelja, odnosno kod siročadi bez oca i bez majke, svjedočbu sirotinjskog ureda.

Pozivaju se dakle svi interesovani roditelji, odnosno skrbnici, da svoje propisno biljegovanje molbenice za podporu iz ove zaklade najzad do 8. srpnja tekuće godine podnesu upravnom odboru zaklade za uzgoj djece šumarskih činovnika „Budapest“, V. kotar. Zoltan utca broj 16/C.

Nakon toga roka prispjele molbenice ili molbenice, koje nisu dovoljno obložene, neće se uzeti u obzir.

Budapest, dne 17. svibnja 1911.

Kr. ug. ministar za poljodjelstvo.

Broj 16/1911.

Natječaj.

Za podijeljenje potpora iz „Zaklade za uzgoj djece šumarskih činovnika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji“, za školsku godinu 1911./12. raspisuje se ovime natječaj.

Prema §. 2 zakladnice imaju pravo na potporu djeca odnosno siročad kako aktivnih, tako i umirovljenih činovnika krajiških imovnih općina, zemaljskih šumarskih činovnika, kao i šumarskih činovnika gradskih (upravnih) općina i zemljištnih zajednica, koja kao redoviti učenici, odnosno slušatelji,

polaze više djevojačke škole ili ženski licej, strukovne škole mužke ili ženske, srednja i ovime nalika učilišta (gimnazije realne gimnazije, učiteljske, više trgovачke i nautičke škole i t. d.), visoke škole (sveučilište, više tehničke škole, rudarsku, šumarsku, gospodarsku ili veterinarsku akademiju i t. d.), akademiju obrazovnih umjetnosti ili glazbeni zavod u Zagrebu, vojničke uzgojne i obrazovne zavode, ako dotični pitomci ne uživaju posve bezplatno mjesto.

Za djecu, koja polaze srednja i ovima nalika učilišta ima molbenice predložiti otac ili tutor djeteta uz naznaku svoga stavnog boravišta, te zavoda, koji dijete polazi.

Slušatelji pak visokih i ovima sličnih zavoda imaju vlastoručno pisane molbenice sami podnijeti

Molbenici valja priložiti:

1. Krsni ili rodni list učenika,

2. Školske svjedočbe za prošlo školsko godište, dotično slušatelji visokih škola svjedočbu o zadnjem državnom ispitu, odnosno propisane kolokvijalne svjedočbe za minulo poljeće, odnosno godište.

Molitelji koji su tek svršili osnovnu školu, kao i molitelji, koji u sljedećoj školskoj godini kane preći na zavod u kom drugom mjestu, imaju u molbi izričito iztaknuti, u kom mjestu i koji zavod kane polaziti iduće školske godine; i

3. Izakaz i svjedočbu o imućvenom stanju učenika i roditelja.

Molbenice imaju se predložiti predsjedništvu spomenute zaklade u Zagrebu, Markov trg broj 3 (šumarski odsjek) najkasnije do 20. srpnja 1911.

Molitelji se naročito upozorjuju, da se na molbenice, koje kasnije stignu i koje ne budu strogo prema natječaju obložene, neće moći obzir uzeti.

U Zagrebu, 16. lipnja 1911.

**Predsjedništvo uprave zaklade za odgoj djece
šumarskih činovnika u kraljevinama Hrvatskoj
i Slavoniji.**

Broj 2629. — 1911.

Oglas dražbe stabala.

Na temelju po kr. zemaljskoj vladi odobrene drvosječne osnove za godinu 1911. prodavati će se na dne 3. kolovoza 1911. u 9 sati prije podne kod podpisanog gospodarstvenog ureda, javnom dražbom putem pismenih ponuda 1.481 jelovih, 5.417 bukovih stabala, te 64 stabla običnog i 36 stabaia javora rebraša, uz ukupnu procjenenu vrijednost od K 62 394.

Prodaji namjenjena stabla razvrstana su u 15 skupina, te su u naravi vidljivo brojeno obilježena.

Prodaja se obavlja u djuture, bez naknadne premjerbe.

Propisno sastavljene i biljegovane, te sa 5% žaobinom providjene ponude imadu biti kod uručbenog zapisnika ovog ureda predane do gore rečenog dana i sata.

Na kasnije prispjele i brzjavne ponude neće se uzeti obzir.

Ponuditelji za više stavaka imadu za svaku stavku naposeb naznačiti ponudjenu svotu.

Naposebni družbeni uvjeti mogu se za vrieme uredovnih sati uviditi kod ovog ureda, te kod područnih šumarija: Ogulin, Plaški, Modruš, Brinje i Senj.

Na zahtjev dostaviti će se interesirajućoj stranci dražbeni uvjeti franco i bezplatno.

Šumsko gospodarstveni ured ogulinske imovne općine.

U Ogulinu, dne 24. lipnja 1911.

Br. 1.015 ex 1.911.

Oglas dražbe.

Na temelju dozvole kr. zemaljske vlade od 2. ožujka 1.911. broj 2.178 prodavati će se na dne 3. kolovoza 1.911. u 9 sati prije podne kod podписанog šumsko-gospodarstvenog ureda ogulinske imovne općine na pismene ponude dole označena jelova, smrekova, bukova i javorova stabla, nalazeći se u šumi Sopači i Zagorskoj kosi urednjajnog razreda »Alilovic-Padjenove krči i Gvozd-Zagorska kosa«, na površini od 1923 jutra.

Prodaji su namjenjena sva stabla, koja se nalaze na gori naznačenoj površini i koja se prema pravilima prebornog sjeka vaditi mogu i smiju.

Poprilično ustanovljen je broj istima i to: 27.483 jelovih i smrekovih, 30.676 bukovih i 2.786 javorovih stabala, sa obračunatom tehnički sposobnom drvnom gromadom od 124.082 m².

Procjenjena vrijednost kao isklična cijena ustanovljena je za: jelu i smreku sa 18.42 K; za bukvu 8.14 K; a za javor 14.91 K po stablu.

Prodaja je stablimična, a ponuda imade glasiti na cjelokupni broj svih vrsti vadit se imajućih stabala, te u ponudi imade biti točno označena ponudbena cijena po stablu za svaku vrst naposeb.

Propisno ugarskom biljegovkom biljegovana, točno sastavljena, te dobro zapečaćena ponuda imade se kod uručbenog zapisnika ovog gospodarstvenog ureda predati odredjenog dana najzad do 9 sati prije podne. Na kasnije prispjele i brzjavne ponude neće se uzeti obzir.

Ponuda imade biti obložena žabom od 20 000 K (dvadeset hiljada kruna) u gotovom novcu ili vrijednostnim papirima, koji imadu jamčevnu sigurnost. — Nedostalcu vratiti će se žabina odmah poslije dražbenog čina, dočim dostalčeva žabina pridržat će se u blagajni ovoga ureda na račun uplatiti se imajuće jamčevine.

Naposebne dražbene uvjete te položnji nacrt exploataciji namjeđenih šuma, može interesent uviditi za vrieme uredovnih sati u pisarni ovoga ureda, te kotarske šumarije Ogulin, Modruš i Senj. — Na zahtjev poslati će se uvjeti interesentu franco i badava.

Šumsko-gospodarstveni ured ogulinske imovne općine.

Za upravitelja: A. Čop, v. r.

Dopisnica uredničtva,

Sl. kr. šum. rav. u Z; kr. šum. ur. u S; te p. n. gg. A. K. u C.; A. R. u K.
J. H. u V. G. i J. M. u D. — Najlepša hvala na priposlanoj vijesti.

Sl. kr. šum. ur. u S.; gospod. ur. I. b. i. o u G i gosp. ur. gr. im. o. u N.
G. — Najlepša hvala na priposlanom — npotrijebili smo odma.

SADRŽAJ.

Strana

Križevačka imovna općina u slovu i broju. (Socijalno-ekonomksa monografija). Piše B. (Nastavak)	241—273
Držanje i paša koza u području županije ličko-krbavske. Piše D. Polaček	273—277
Šumski pokusi u Ugarskoj. Piše M. Marinović, Máramarossziget. (Svršetak)	277—294
Osobne vijesti: Premještenja. — Umrli.	294—296
Društvene vijesti. Ovogodišnja redovita glavna skupština hrv.-slav. šumar. društva. — Zapisnik spisan dne 12. veljače 1911. u Šumarskom domu u Zagrebu, prigodom obdržavanja sjednice upravljujućeg odbora hrv.-slav. šum. društva. — Nacrt proračuna za godinu 19.2. predložen XXXV. redovitoj glavnoj skupštini društva. — Zaključni račun imovine hrv.-slav. šumarskog društva koncem god. 1910. — Zaključni račun pripomoćne zaklade hrv.-slav. šumarskog društva (u spomen nadšum. V. Köröskenyi-a) koncem g. 1910. — Zaključni račun zaklade utemeljene na spomen pok. Andrije Borošića, tajnika hrv.-slav. šumarskog društva, te kr. zemalj. šumarskog nadzornika, koncem god. 1910. — Zapisnik od 20. svibnja 1911. spisan u društvenim prostorijama Šumarskoga doma u Zagrebu. — Honoriranje članaka	196—307
Zakoni i naredbe: Naredba kr. hrv.-slav.-dalm. zemalj. vlade, odjela za bogoslovje i nastavu od 2. lipnja 1911. broj 11.349. o priznanju ravnopravnosti između šumarskog i mjerničkog tečaja kr. ug. rudar. i šumar. visoke škole u Selmečbani i kr. šumarske akademije u Zagrebu — Naredba glede sakupljanja statističkih podataka o pošumljenjima, koja su izvedena na temelju šumarsko-gospodarstvenih osnova, izdana je po kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlasti, odjelu za unutarnje poslove dne 27. III. 1911. broj 18.539	307—310
Različite vijesti: Zakladi za uzgoj djece šumarskih činovnika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji. — „Zakladi na uspostavu nadšumara Vladoja pl. Köröskenyi-a“. — Stanje zajedničke mirovinske zaklade činovnika imovnih općina bivše hrv.-slav. vojne Krajine koncem godine 1910. — Ug. zem. šumarsko društvo	310—314
Trgovina drvom	314—315
Upiti i odgovori	315—316
Oglas dražbe. — Poziv. — Natječaji	316—320

Zlatna kolajna sa izložbe u Parizu 1900.

Neuhöfer i sin (Neuhöfer & Sohn)

c. kr. dvorski mehaničar

Beč (Wien) I. Kohlmarkt 8. (Tvornica u Beču V. Hartmannagasse 5.)

Izrađuje pod jam-
stvom izvrstne iz-
rade i točne rekti-
fikacije

Mjerače sto-
love. Perspek-
tiv ravnala.
Letve za nive-
liranje. Šu-
marske bou-
sole.

Promjerke

iz željeza i drva.

Mjeračke vrpcе

iz platna ili ocijela.

Planimetre itd. — Pantografe.

Brojne čekiće, aparate za prenasanje, cr-
tala kao i sve vrsti matematičkih stro-
jega i mjerila.

Ilustrovani cienici badava

Svi se popravci obavljaju najbolje u najkraćem roku.

Sveudiljna zaliha
svih vrsti mjeračkih
strojeva i pomagala.

